

Kiadó hivatal: muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak: Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft. Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók előfizetési pénzek és hirdetések a kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda: muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden közlemény ide küldendő.

Bérmertelen leveleket csak ismert kezek től fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Előfizetési felhívás

„EGYETÉRTÉS”

Oktober—decemberi folyamára.

Előfizethetni:

Oktober—december 4 frt. Oktober végéig egy hóra . . . 1 frt 40 kr.

Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába (muzeum utca 8. sz.) intézendők bérmertesen.

Előfizethetni: vidéken minden kir. postahivatalnál és könyvtárnál, Budapesten minden könyvtárnál, valamint Kocsis Sándor könyvnyomdai irodájában, Országot 39. sz. Luby ház.

Az előfizetési pénzek beküldésére, legcélszerűbb a postai utalvány lapokat használni.

Hogy a lap pontos szétküldésében fenakadás ne történjék, kérjük a tisztelt közönséget, méltó tassanak megrendeléseiket, illetőleg előfizetéseik megújítását mielőbb megtenni.

Azon tisztelt új előfizetőink, kik a lapunk tárczájában folyó érdekes regényt elejétől fogva ohajtják birni, az eddig megjelent részt egy kész kötetben ingyen kapják

Kik szövetkeznek a butasággal?

Eveken át szánalommal tekintett a dicsőséges kormánypart az elnevezésre. Az aranyszerű verőfényes szép napok idejében, hányszor nem ítélte el a honmentő s illetoleg második honalapító mamelukpart, a baloldaliak összes hazafiasságát. Jól tudjuk, hiszen nem olyan rég történt, hogy a baloldali összes vezérházi hivatalosan kormányképtelenekek nyilvánították azok részéről, kik hogy magok milyen kormányképesek, fájdalom nagyon is siralmas példákkal illusztrálták. A baloldali kintünösek népművelők, ábrándozók, hőbortosok voltak, a baloldali politika, szerintük, a malom alatt készült, s teljes lehetetlenek tartott az, hogy művelt és józaneszű ember a közjogi ellenzék táborába tartozhassék, midőn mint azt a Pesti Napló, Reform stb. éveken át harsogta urbi et orbi, a nemzet java, intelligensabb része, a hazafiasság, eszély, erély, tudomány stb. az ő pártjokon van, azon a párton, mely es. kir. kizárólagos szabadalommal bir Magyarország újbóli nyelbeütésére. Valóban ne tagadjuk uraim, ez volt az a nóta, melyet hallanunk kellett, s azzal vádoltunk mindig, miszerint mi épen nem ohajtjuk a népet felvilágosítani, mi épen nem szeretnők, ha a népnevelés nagyobb lendületet venne, mert ha a nép, a magyarság azon malom alatti része, mely most mi általunk lelketlenül amittatik s vakon rohan a mi zászlóink után, oktatás, tanítás után feltalálna világosodni, mi járnók meg, mivel a felvilágosodott, tanult nép ott hagyna bennünket a faképnél.

A mely párt ilyen textusból mer éveken át prédikálni, azon pártnak tisztában kell lennie önmaga, lelkiismerete előtt, hogy ő a nép felvilágosítása érdekében minden emberileg lehető elkövetett, a mely párt a közjogi ellenzék, mint olyat merete bemutatni, a melynek a népnevelés nines inyére, tehát a mely uralkodó párt, a népnevelés épen nem pártkérdését eléggé vakmerő volt maga mellett kortesfogással kizsákmányolni, annak épen a nemzeti felvilágosodás, tehát a népnevelés téren mindent el kell követnie, a mi által az ország népét nevelni s a baloldali ámitók végzetes befolyása alól emancipálni lehet? Vajon megtett-e tehát mindent a civilisatio zászlóvivője, a 67-es rendszer böles megalkotója, az uralkodó, még pedig épen napjainkban vajmi dicsőségesen uralkodó kormánypart? En most a jobboldalnak felsőzempléni népnevelői működését fogom hiteles adatok alapján bemutatni. Azt hiszem ezen tárgy eléggé érdekes arra nézve, hogy az „Egyetértés” t. olvasóinak elvtársainak becses türelmét igénybe vesni bátorokodjam.

Jól tudjuk, hogy Zemplén felsőbb vidékein, Homonna, Varannó, Gátszécs tájékán egésze a gácsországi határig s vegyesen M. Laborcztól lefelé S. a. Ujhelyig ugynevezett orosz, ruthén népség lakik. Ezen ruthén vagy orosz nép, a mi anyagi állapotát illeti, végtelenül szegény elhagyatott, a mi lelkiületét illeti, szelid türelmes, s a magyar államiságnak épen nem ellensége, s magunktól, vagyis bocsánat, ez időszerint a kormányparttól függ, hogy az a magyar nemzetiség barátja, sőt idővel magyar legény. Ezen nép, a zemplén-felvidéki orosz nép gyermekeit igen szeretné tanítani, és pedig magyar tanítókkal által, szivesen állitana közös iskolát is, de buzgalma megtörik anyagi szegénységén. Mi

volna tehát a természetszerűbb teendő a magyarság azon részéről, mely most uralkodik és költelezik az ország pénztárából, mint az, hogy ezen nép törekvéseit anyagilag gyámolítaná s ez által felvidékünk országát a nemzet ügyeinek megnyervén, az egész verchovinát kivenné a panszlávismus szemtelen gyámsága alól? Teszi-e, vagy hát tette-e ezt a lefolyt hét év alatt az a jobboldal, mely váltig azt harsogja, hogy az ellenzék a butasággal szövetkezett? Pedig sokat tehetett volna maga a zempléni jobboldal is, ha már a kormány országos gondoljai miatt Zemplénről megfelekedezett, mert hiszen épen Zemplén tele van kormánypartúakkal, gazdag emberekkel, nagyságos, méltóságos excellentiás mánásokkal, a kik bizony épen nem számítottanak a közjogi oppositio sansculotte táborához. Mit tett hát a dicső jobboldal és annak zempléni kékvérű zászlóvivő urihada? Felelet: semmit. Összedugott kézzel nézik a Andrássyak, Lónyayak etc. főúri és egyéb úri jobboldali családok, hogy az a felvidéki nép, miképen fog lassanként akarata ellenére oda hanyatlani a pansláv izgatók karjai közé, s lenni a hazának átka, a magyarnak esküdt ellensége. Szívtelen a mi aristokráciánk, romlott, lelketlen, férges ép oly férges mint azon párt, a melyhez tartozik. Ha már a zempléni jobboldal nem hozott semmi áldozatot a nemzet legéltévágóbb érdekeiért, tette-e valamit a kormány? Buzog-e Trefort ur a nemzeti ügyért? Felelet: esze ágában sincs!

Igy állván a dolog, más uton kell iett megindítani a mozgalmakat, mert azt csak nem lehet elnézni, nyomorultul, gyáván, hogy olyan nép essék a panszláv izgatás áldozatúl mely, azt ohajtja, hogy fiai magyarokká neveltesse nek. Megindította tehát a felvidék érdekében a népnevelés téren a mozalmat Csaszin József II-od tanfelügyelő s körlevélben hívta fel Zemplén felvidékének intelligentiáját, hogy adakozzék a szegény elhagyott orosz nép iskolai czéljaira. De a híres nevezetes zempléni jobboldali intelligencia nem adakozott semmit. De adakozott ám azon párt, mely egy fél a népneveléstől, a dakozott a baloldali. Nem hallgatom el, mint a népnevelés ügyéért buzgalom szép példányát, miszerint bizonyos Gyergovics György, baloldali ember a II-od tanfelügyelő felhívására 42 frtot adott akkor, midőn a gazdag jobboldaliak nem adtak semmit. Minután pedig a felvidék ezen fontos ügye a megyei iskolatanács elé került s szóba jöve, hogy mi uton és mi módon kellene segíteni szemben azon részvétlenséggel, melyet a megye jobboldali intelligentiája tanusított, az határozatott, hogy a megyei iskolatanács irjon fel a miniszterhez, kérjen tőle a felvidék számára segélyt, s különösen kérjen magyar tankönyveket és író eszközöket.

No már uraim, azt csak megtette talán Trefort ur, hogy ha pénzt nem utalványozhatott is, legalább ingyen tankönyveket, s pedig magyar tankönyveket küldött? Hiszen ez kötelessége, s az efféle segélyezésre a mint tudjuk a közoktatási miniszteriumnak valami alapja van? Dehogy adott, semmit sem adott, még a mi legderekabb mai napig a felterjesztésre választ sem adott.

Vigyázzatok ott ti jobboldali urak, kik uralkodtok ez időszerint és Buda várában. A zempléni felvidéki magyar értelmű orosz nép most töleitek magyartól vár és remél, szeretné fiai magyar könyvekből magyartanítókkal magyarrá neveltetni; töleitek függ, hogy a nemzet számára ezen nép megmentessék. Azon jobboldal, mely a keleti vasutnál 17 millió ellopását törvényesíté, kell hogy a felvidék oktatása, magyarosítása érdekében néhány ezer forint áldozattól vissza ne riadjon. De lehet-e komolyan a népnevelés érdekében ettől a jobboldaltól valamit várni, azt következő cikkünkben elmondjuk, reflectálván Trefort ur viselt dolgaira s egyebekre is.

Kun Pál.

A vidéki pénzüntézetek tizenháromas bizottsága ma 24-dikén működését megkezdette. Azonban magával a bécsi nemzeti bankkal kívánván egyesessé összeköttetésbe jönni, e czélból kebeléből egy háromtagu bizottmányt küldött ki, s így működését csak pár nap mulva folytathatja, akkor, mikor már a küldöttek a nemzeti bank válaszával visszatérnek.

Azsiái állapotok.

A Terézvárosi kir. bíróság. Ezen bíróságnál már annyira ment az igazságszolgáltatás lassúsága, hogy a szeptember 19-én beadott lakbériránti som. keresetre október 20-ra tűznek tárgyalást, tehát november 1-én az esetleges kihurcolkodáskor felperesnek még jogérvényes ítélete nem lesz. Ugyan mit mond erre az igazság ügyminiszter a polgári törvénykezési rendtartás 116-ik §-val szemben? mely világosan a kitűzendő tárgyalási határnapot három napra szabja; avagy talán már az alsóbb bírák is törvény felett állanak, mint maga a kormány?

A bírósági végrehajtók. A nagy közönség tájékozására és a könnyelmű adósság csinálási hajlamok korlátozására, kívánatos lenne, ha az igazságügyi miniszter ur valamely n k á z b a n közhírré tenné, hogy a bírósági végrehajtók díjait, — melyek Budapesten egy kir. táblai bíró fizetését is fölühaladják, — miért nem lehetne végrehajtási foglalás alá vetni? mert hogy ezek kiváltságolt adósság csinálók maradjanak akkor, midőn más szegény napszamos heti bérét a gazdájánál lefoglalják, azt egy európai jogállam kománya sem tűrné el.

Hanem azért Pauler igazságügy miniszter. Hogy nem szegényli magát egy ország törvénykezési hitelének teljes megrontására elfoglalva tartani egy oly állást, melyhez sem esze, sem érzéke, sem lelkiismerete.

Budapest, szeptember 24.

Ghyczy Kálmán pénzügyminiszter a 153 millió kölcsön második felére Bécsben megkötötte az egyességet. A magyar minisztertanács helyben hagyta a föltételeket, melyek alapján az egyesség megkötöttet.

Ennyit, mint tényt, jegyezhetünk fel. A kölcsön föltételeit nem ismerjük s így azokról e pillanatban nem is mondhatunk véleményt.

A mult év végén vettük fel a kölcsön első felét. Még messze van az év fordulója, s mi már megkötöttük, sőt egy részben már el is költöttük a kölcsön második felét is. Rövid kilenc hónap alatt 153 millióval terheltek az országot.

Ezt az országot, melynek évi összes egyenes adója 46 millióra tehető. És milyen viszonyok között terheltek ily óriási összeggel! Rendes, békés viszonyok között. Sem háboru, sem egyéb rendkívüli körülmények nem hozhatók fel, az ország ezen véghetlen súlyos megterhelésének indoklására.

„Beruházások,” mily fontos szó volt ez addig, mig tökéletesen el nem koptattuk, s mig hitt benne a birka túrelmű nép. Ezen ürügy alatt vettük fel a három első kölcsönt, de bezzeg ma már vége az ámitásnak, s a kormánypart humbug, mely hét évig tartotta bekötve a nemzet szemét, iszonyuan megboszulja magát.

A „Pesti Napló” írja: A minisztertanács tegnap tárgyalás alá vette azon föltételeket, melyekben Ghyczy Kálmán az új kölcsönre nézve a Rothschild-consortiummal előzetesen megállapodott. A minisztertanács egész kiterjedésökben helyeselte a föltételeket, és táviratilag értesítette erről a Bécsben időző pénzügyminisztert. Ennek folytán a végleges egyezmény ma állapittatik meg Ghyczy Kálmán és a bankár-consortium közt. Ma estére a pénzügyminisztert és Weningert Budapestre várják.

Ugyane tárgyban írja a „Neue fr. Presse”: Jól értesült forrásból vesszük a tudósítást, hogy a hat, illetőleg öt év alatt visszafizetendő kötvények alakja megtartatott, és hogy a hitelintézet-Rothschild konsortium már most biztosította az optiót ama konsolidált kölcsönre, mely előre láthatólag a már kibocsátott és most kibocsátandó kincstári kötvények beváltására fog fordíttatni.

Az államnyomdát meglópták.

Mint biztos helyről értesülünk, az államnyomdából nagymennyiségű bélyegzett blanket-váltókat loptak el, minek akképen jöttek nyomára, hogy a király utcazi egyik szivarboltba, hol váltók is árultatnak, tegnap egy ur öt darab kitöltött, de még alá nem irt váltót vitt be, ugyanakkal való kicserélés végett, mit a boltos legott teljesített is; s a szokott módon a váltókat elküldte később az államhivatalba, hol rögtön észrevették, miszerint azok oly váltók, melyek még nem adattak át a forgalomnak s ennek folytán derült ki, hogy a nyomdából tetemes mennyiségű váltó hiányzik. Tegnap több áruháliság vizsgáltatott meg, de minden eredmény nélkül. Szép felügyelet lehet ott abban az államnyomdában, ha csak ily módon jutnak tudomására a lopásnak.

A „Neue fr. Presse” írja: Az Unionbank beadta az általa támasztott kártalanítási igényekre vonatkozó ellenjavaslatának indoklását s a közlekedési miniszter október hó első felére tűzte ki a személyes elnöklete alatt tartandó tárgyalások folytatását.

Ugyancsak a nevezett lap írja: Hansemaun és Reinhardt urak Berlinből, kik köztudomás szerint irányadó egyéniségek a román vasutak igazgatásában, jelenleg az államvaspálya igazgatótanácsával tartanak értekezleteket a temesvárosi vonalnak a román vonalokhoz csatlakozása s egyszersmind az utóbbiak kiépítéséhez szükséges pénz beszerzése ügyében.

vani-utca 13. szám.
Egy irodaszolga
Egy utazó
Inas

k vége lesz!
Árjegyzék
Minden kapható 20 kr.
Minden kapható 30 kr.

árjegyzék
árucsarnok
itójánál
forrás.

„Zrinyihez” ezimzett kávéház felett, 1-ső emelet, bemenet a lépcsőn.
Naponkint reggel 7 órától 10-ig, délután 1-4-ig.
Városba minden egyes beteg részére elküldtíve.
Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik.

A tiszáninneni h. h. egyházkerület közgyűlése.

Említették a lapok, hogy a tiszáninneni hely. hitv. egyházkerület f. hó 20-án fog határozni a jogakadémiákat illető miniszteri rendelet tárgyában s előre fölhívták a közönség figyelmét ezen fontos tanácskozásra. Az egyházkerület azonban már a júliusban Sárospatakon tartott nyári közgyűlésében tárgyalta a kérdéses rendeletet s kimondotta már akkor, hogy azt „törvény által biztosított autonómiai jogaira nézve sérelmesnek találja;” megü közését fejezte ki a fölött, hogy a miniszter „az egész kérdést törvényhozáson kívül szabályrendeletileg akarja rendezni;” kijelentette, hogy „a protestans szellem multja és jövője érdekében sárospataki jogakadémiáját továbbra is főnkívánja tartani;” megbizta a főgondnokot és püspököt, hogy személyesen tegyenek a miniszternek előterjesztést a rendelet ellen, minek ha nem volna kellő sikere, kérelemmel fog járulni az egyházkerület a képviselőház elébe.

A tiszamelléki egyházkerület tehát már júliusban határozott; ezuttal csak az elnökségnek a miniszterrel való érintkezéséről való jelentéstétel útján jött ismét szónyegre a dolog. A Miskolcra tartott gyűlés első napja, szeptember 20-ika, a papszentelés által levén teljesen igénybe vétetve, 21-én vétetett fel egyéb tárgyak közt a jogakadémiák ügye. Kun Bertalan superintendens jelenti, hogy Trefort miniszter irásban kívánta be a szóbelileg tett előterjesztéseket s azokra egy leiratban felelt. Ezen leirat felolvasott, lényege az, hogy a miniszter ragaszkodik ugyan rendeletéhez, de a következő iskolai évben nem követeli annak a prot. iskolákban való keresztülvitelét, s azokban az állami vizsgáló bizottságokat az 187¹/₂-iki tanévre fenhagyja. Felolvasott továbbá a dunántúli h. h. egyházkerületnek abbéli megkeresése, hogy szemben a miniszteri rendelettel együttes tanácskozásra volna szükség a fölött, mi módon kellene a reformált egyházkerületeknek jogiskoláikat fenntartani. Ezen előterjesztések alapján lön ujlag vita tárgyává a jogakadémiákat illető miniszteri rendelet. Hegedűs László főiskolai gondnok az alkotmányossággal összeütközőnek találja a miniszternek azon eljárását, hogy a törvényhozás mellőzésével rendeletileg intézkedett ezen fontos kérdésben; ellentétben levőnek tartja ezt magának a miniszternek abbéli eljárásával, mely szerint a középtanodák rendezését törvényjavaslat útján az országgyűlés elébe terjesztette. Azt látja, hogy a miniszter egyszerűen hivatalnok-idomító intézeteket akar csinálni a jogakadémiákból, miután azokat szerves összefüggés nélkül a philosophiai tanszakkal akarja szervezni, későbbi bizonytalan időre hagyván azt, hogy a jogakadémiákban egy történeti és egy bölcsészeti tanszék is állítsassék föl. A protestánsoknak annyival inkább kell ragaszkodniok jogiskoláik fenntartásához, mivel a miniszter által felállítandó jogakadémiák katolikus felekezeti iskolák jellemével bírnának. — Mocsáry Lajos azon irányban tett új lépést lát a miniszteri rendeletben, hogy a közoktatás ügye állami egyedülséggé tétessék; ezen irány útjában találja a protestans autonómiát s így ennek korlátozása, kijátszása a természetes eredmény. Azt mondja a miniszter a püspökhöz intézett újabb leiratában, hogy a felekezetnek szabad akaratára bízta jogiskoláinak átalakítását, de az államvizsgálati rendszer az államkormány kizárólagos joga; miután a miniszteri szabályzat szerint „pályavégzett joghallgatóknak csak azok tekintetnek, kik mind a négy évi tanfolyamot valamely jogkarrá átalakult tanintézetben szabályszerűen bevégezték” és miután a miniszter jól tudja, hogy a protestánsok a maguk jogiskoláit afféle facultásokká átalakítani önjerejükben nem képesek: az állítólagos szabad akaratukra való bizás keserű gunynál nem egyéb. Az államvizsgák bizonyos módon való rendszeresítése által teljesen ki lehet játszani a protestánsoknak az 179¹/₂-iki 26. t. cz által biztosított közoktatási jogát. A protestánsoknak ugy felekezeti, mint hazafiai szempontból ragaszkodniok kell ahoz, hogy a felsőbb oktatás nevezetesen a jogi tudományok tanítására nézve is fenntartsák autonóm jogaikat, különben be fog következni, hogy a magyar közjog tanításánál a jogakadémiákon az 1867-iki közözügyi alku dicsőítése, az egyházjogban a pápa csallhatatlansága hirdetése lesz a főfeladat. Szemben a főgondnok megnyitó beszédében előadott nézetekkel, hogy t. i. autonómiánk védelme tekintetében egészen másként állunk most az önálló felelős kormány mellett mint állottunk az abszolút rendszer ellenében — megjegyzi, hogy az alkotmányos kormány ellenében, ha megtámadja az autonómiát; ép ugy kell védekezni, mert az eredmény egyre megy, bárkitől jöjjön is a támadás; Thun Leo idejében a germanizálás is lehetett a további cél, de a közoktatás centralizálása és a prot. autonómia fokozatos megsemmisítése Trefort Ágoston működésének is lehet eredménye. 1848 előtt is volt alkot-

mányosság hazánkban, de valjon feleslegesnek tartottuk-e akkor a törvényes jogainkhoz való ragaszkodást?

A közoktatás nem felekezeti, hanem állami feladat, a mint mondják. De hát nálunk mit jelent e szó: állam? akkor midőn teljesen rá akarjuk bízni a közoktatás ügyét. Első sorban jelenti a kath. clerust, melynek a felekezet tulajdonképp nagy száma a clerusnak hatalma és különösen legújabbkori iránya mellett nagy és a szabadságnak nem kedvező befolyását tagadni nem lehet; jelenti továbbá Bécsnek döntő hatalmi befolyását, mert mondhatjuk ugyan azt a jobboldalon, hogy Magyarország beérheti az önállóságnak mostani mértékével, de azon tény, hogy nemzeti függetlenségünk nagy mérvben van korlátozva, józanul tagadni nem lehet. Ily körülmények közt ép ugy hazafiai feladatunk fenntartani mindazt, miben a szabadságnak garantiait találta a nemzet korábbi időkben, s ennek tekintetével, ennek bizonyult a protestans autonómia századokon át. — Ragályi Ferdinánd kiemeli, mily sajnós dolog az, hogy nálunk az ifjuság szellemi iránya egyáltalában nem szabadelvű, hanem annál inkább önző és anyagias. S hol kapja ezen ifjuság nagy része növelését? Az egyetemen és azon akadémiákon, melyek a miniszter kormányzása alatt állanak; nem szeretné, hogy kizárólag ily növeltetésben részesítsék az ifju nemzedék, azért fen akarja tartani a prot. jogiskolákat és sérelmesnek tartja a miniszter eljárását, mely nem céloz, de semmi esetre nem eredményezne egyebet, mint ezeknek megszűnését.

Ellenkező nézetek nem nyilatkoztak a közgyűlésben s közös akarattal lett végzésül kimondva, hogy az egyházkerület ragaszkodik fenemlített korábbi határozataihoz, melyek szerint sérelmesnek tartja a miniszternek a jogiskolák tárgyában a törvényhozáson kívül rendeleti uton tett intézkedését. Eneffogva az egyházkerület nem is tett lépéseket ezen rendelet foganatosítására, remélve különben is, hogy a törvényhozás maga sem fogja megengedni, hogy a miniszter e fontos tárgyban önhatalmuan intézkedjék. Miután a miniszter egy évi időhaladékot engedett és miután célszerűnek mutatkozik az, hogy e tárgyra nézve a többi egyházkerületekkel együttes eljárás követessék. Az egyházkerület majd csak az ezekkel való érintkezés után vagy ha a közös eljárás létre nem jönne, maga fog kérvénnyel járulni az országgyűléshez.

Az egyházkerület már a mult év óta foglalkozik a sárospataki akadémiák rendezésével s ezzel együtt a jogi tanszakkal is ujrászervezésével. Figyelembe fogja venni e tekintetben a dunántúli e. h. kerületek hozzá intézett s talán más kerületből is jöendő felhívását: fontolóra venni valjon nem volna-e czélszerű a jelenleg fenálló jogiskolákat kevesebb számra összesíteni. Az anyagi eszközök elégtelensége s a versenyképesség követelményei önkényt oda készítetik az e. h. kerületeket, hogy az önfentartásnak ezen módját tekintetbe vegyék. Nem kis akadályok állanak az ily megoldás útjában; óhajtható volna, hogy Trefort miniszter ur tekintettel legyen ezen nehézségekre, és óvakodjék általában attól, hogy turbuzgóságával magának az „alkotmányos Thun Leo“ czimet kiérdemelje.

Hueber kir. biztos utjából visszatérvén, szombaton, f. hó 26-án fogja megnyitni Karlovczra a görög-keleti szerb püspöki zsinatot. — Az új püspökök vasárnap fognak felavatni és a szervezési statutumok tárgyalása, melyre Stojkovic püspököt is várják, hétfőn veszi kezdetét.

Si te vocemque tuam non nossem.

VIII

Szeretnék találkozni Horvát Bódival — ki az 1867-iki egyezés mellett tartott quid tunc os beszéddel a Deákpart kitérő tapsára tett szert — hogy felszólíthatnám a quid nunc (?) tanácsadásra, s hiszem, hogy ha a nemzetre nézve megnyugtató adnartartásabb, nagyobb szerű s hervadhatatlanabb babératratna, mint ama híres 1867-ki quid tunc-jával.

A quid nunc? a quid factó opus? foglalkoztat jelenben minden partot a hazában. Ugy a fővárosban mint künn a provinciákban, sőt magát az egyedül kormányképes partot is. És ez nem csuda, mert a nemzet előtt csak két alternatíva áll: vagy átadja a megvédhetlen s minden élelemszerből kifogyott alkotmányi várkulcsát az osztr. hatalomnak, s önként visszaveszi nyakára azon jármot, melyet ezelőtt 25 évvel hősiiesen elvetett vagy moscaust kell beadni e nemzetnek, mely benne a még pislogó élet-erőt működésre ingerelje, s külső testén itt-ott kikerülhetlenül egy pár Kaiser-schnittet is kell tenni. Euse recidendum ne pars sincera trahatur... mert ez a nemzet nagyon beteg, halálos beteg.

Átalánosán el van ismervé, hogy a világon legtöbb az orvos. Ezt tapasztalhatjuk hazánk és nemzetünk betegségénél is. Minden napi s hetilapokban, röpiratokban avatottak nem avatottak tervekkel lóvnek fel praescribálnak, ajánlanak a nagy betegnek orvoságot; egyik egyet, másik másfélét azon meggyőződéssel, hogy csak az ő orvossága ragadhatja ki azt a halál torkából.

A kormány-lapok elismerik s nem kicsinylik bajt, de csak kerülgetik mint macska a forró kását, s azt szeretnék, hogy et capra et caules, annál fogva mind csak palliatív eszközöz nyul, mely németül szólva csak — Galgenfrist-et szerezne. Egyik a jelen kormány-férfiaktól várja a nemzet jobb jövődjét, kik már magok is elismerték a kormány hibáit, tévedéseit, ha bűneit nem is, mely a képviselőházban is többször bevalotta a mea culpa (de soha nem ismételte a mea maxima culpa), s az pedig erkölcsi maxima, hogy az elismerés már magában fél jobbulás.

A másik a személyváltoztatásban keresi a nemzetüdvét, de újra csak a Deák-partból akarja a minisztereket rekrutirozni, némelyik a partok fusióját, coalitiót ajánl mentőszereül, van olyan is, ki a cataster adóre formával, luxus adó behozatalával, a törvényszékek reductiójával, a járásbírószékektől egy-egy bírót néhány diurnista elbocsájtásával, az irópapirosban behozandó takarékossgal, hogy például (ministerialis rendelet) hol fél árkusra leiratik valami, ott nem kell egész árkust használni.

Az államháztartásban az egyensúlyt helyreállítani képzeli, s azt pedig mindnyájan biztosan reménylik és hiszik, hogy ezután a kormány minden intézkedéseiben, kezeléseiben takarékos, munkás, óvatos és szigorú fog lenni.

Az ellenzék organumai draszticusabb szerek alkalmazását tartják elkerülhetetlenek: egyik mindenekelőtt az orvos változtatását, azaz jobboldali miniszterium helyett ellenzékit, másik csak consilium tartást, azaz fusiót, coalitiót ajánl; a harmadik az 1867-ki egyezmény módosítását, negyedik annak megsemmisítését, lomtárba tételét, azaz minden eddigi praescriptiók elvetését véli czélra vezetők, egy szer van azonban, melynek használására nézve az összes ellenzék egy véleményben van, ugymint mindenekelőtt független magyar bankkal a nemzet vérszegénységén segíteni.

Egyedül a „Magyar Politika“ az, mely — bár ellenére a conservatív s kormánypart közti entéte cordialitátnak a jelen kormányra egy idő óta kigyót-bekát kiáltott, paskolja mint a jégeső, s itt-ott néha egy krajczárnyi áru becsületet sem hagy rajta — határozott tervvel lép ki a sikra, azon „Magyar Politika“, mely egy idő óta folytonos következetességgel egyengeti a conservatív part előtt az utat a kormányra, — nem ingadoz, elveti a palliatív szereket, s minden mástól eltérőleg gyökeres kurát ajánl, sőt felgyürközve — akarja nem akarja azt bevenni a nemzet — kész azt torkán erővel is leönteni.

A „M. Politika“ be nem éri azzal, hogy fia t reformatio in capite et in membris, hanem etiam in principiis, ő is elsőnek tartván a maga által ajánlott s a beteg előtt összevissza lehordott orvosoknak a beteg ágyától eltávolítását, s a conservatív partot ajánlja orvosul, mely egyedül képes azt lábra állítani.

Az idő s alkalom nagyon jókor van választva. Közös veszély a legmegtestesültebben egymás ellen torzszkódó embereket is annak elháríthatására egyesíteni képes; tudok esetet, melyben egy sivatag pusztaságon át történetesen egymásután utazó két — éveken át egymással haragbau levő egyén közül az első rablók megtámadták, s az utána menő halálos ellensége segítségére ment, s így közös erővel a rablóktól megmenekültek.

Valóban — ismétlem — soha a conservatív part alkalmasabb időt arra, hogy magát ezen beteg nemzet szívébe becsempészhesse, s magát szabaditól feltolhassa, nem választhatott, mert hét év folyama alatt negatív magatartásával — directe a bekövetkezett bajokért — (legalább mint part) a felelősség alól kibújhatott és sem kormányra alkalmatlan voltának, sem ügyetlenségének vagy rossz szándékának pozitív jeleit nem adhatta. A conservatív part organuma az ellenzékkel együtt fut a haza válságos állapota miatt az allarm trombitára, versenyt futott s fut máig is az ellenzékkel. Azon kormánynak, melyet ő teremtett, alapját ő vetette meg, sőt néha — hol pozitív érdeke parancsolta, segédkezett is nyujtott — ügyetlenségeinek, hibáinak, tévedéseinek szemére lobbantásában, s tapintatos politikával a conservatív part alkalmasint czélt ért volna, mert fájdalom oda jutottunk, hova kell jutni minden lealázott s anyagilag tönkre tett nemzetnek hogy t. i. minden más állapot óhajthatóbb mint a jelen, s nem bánja bár honnan s bárkitől jöjjön a segítség, csak jöjjön.

Emlékezzünk vissza az 1849-ki szerencsétlen catastro idejére, a kétségbe esett nemzet még azon hihetetlen hibern is némi vigasztalást talált, hogy Constantin orosz nagyherceg lesz a magyarok királya. Azon

Folytatás a mellékleten.

Melléklet az Egyet

nemzetnek szolgált némi szabadságért, önállóságáért.

Valóban bámulni lehetgen, mely pártnak föbbjei veltettek, hogy nem tanulhatta, hogy az Isten nem bernek, hogy mindent elhagyott, hogy az Isten nem cleruson is, a conservatív ségesén, hogy Sixtus quin viseletét el nem sajátított meg nem találta, (pedig tött fövel járt s csak azut hogy a fejedelmek gyalog conservatív part organ ügyetlen, tapintatlan volt.

Ha a conservatív csak a magyar nemzetiség vette volna föl s mindig kezett volna (mely nem figyelmemet megragadta síteni minden letes, erős kor segíteni a közsát az ország oly törvények melyek a nép munkát jutalm gazdaggá teni győzelme, kormányra jut lenlett volna, de míg ha képenről végképen hallgat lett volna a fentebb hív kik a conservatív párttól azokat, kik abban a téve conservatív part a 850 — csakugyan tényleg lejtájához, szabadságához hogy a nemzeti passivitas velünk osztott; teljes volna, mert vajmi kevés a tényektől függeszti fel a passivitas, a szenvedő az egyenlő jogtalanság fáb en — minekutána mint tunk — osztott ő is a minden rangu és osztály ség nélkül: s a magas az lett a kettő közt, magát az önkényesen expatriálni, v osztozni a nemzet passivitas azon 1848 előtti társada mely a nép és a magas a nivellirozta Baehnak azor rint a magyar nemzet lei első fokban minden hivata osztrákokkal és oly fajta azt tartja: italiano tedes betöltése volt kitűzött és

TÁJ

A mai

Irta: Tóv

Árpád a mint tudjuk alkalmaztatott s két évig. Az első évben kegyekkel a grófi család által, második kezdett a koczka, Leona g vén, mindinkább szemügyr tal embert, noha Árpád s kisasszony kegyének meg gyanuval illetethessék.

Észrevette azonban a a női érzék előtt az eüle tokban, s míg leányát a le totta, Árpáddal érezetmi mi a különben is büszke fia tását, s Árpád a hivatalos többé nem érintkezett.

Mi magát a gróftól ra méltónak a helyzetet nézte azt, s azon meggyőző mi a serdülő leánynál a más hatással lesz majd a lás magassága, mi őt az elvlasztja, legendő ürt nem is igen gondolt tehát mor volt, a magányt ker olvasott, s a várkert lugat

Melléklet az Egyetértés 145 ik számához.

nemzetnek szolgált némi megnyugtató ezen hír, mely szabadságáért, önállóságáért jölétét s vérét áldozta.

Valóban bámulni lehet a conservatív sületlenségén, mely pártnak főbbjei a diplomatia oskolájában neveltettek, hogy nem tanultak Talleyrandtól. ki megmondotta, hogy az Isten nem azért adta a nyelvet az embernek, hogy mindent előre kifecsegen, hanem azért, hogy gondolatát eltitkolja; s bámulni lehet a magas cleruson is, a conservatív párt ezen természetes szövetségésén, hogy Sixtus quintus szentséges atyának magaviseletét el nem sajátította, ki mig szent Péter kulesát meg nem találta, (pedig 40 évig kereste) mindig lesütött fővel járt s csak azután emelte fejét oly magasra, hogy a fejedelmek gyalog is alig beszélhettek vele. A conservatív párt organuma által vezetett politika ügyetlen, tapintatlan volt.

Ha a conservatív párt programjába egyedül csak a magyar nemzetiség, a magyar állam fenntartását vette volna föl s mindig azon állítása keretében cikkeztet volna (mely nem emlékszem, melyik számában figyelmemet megragadta), hogy szándéka egyesíteni minden erőt, hogy becsületes, erős kormány legyen: elősegíteni a közrend megállapítását az ország belrendezésében, oly törvények hozatala által, melyek a nép jólétét emelni, a munkát jutalmazni, az országot gazdaggá tenni alkalmatosak; győzelme, kormányra jutása majd csak nem kétségtelen lett volna, de mig hatalomra nem vergődik, a miképenről végképen hallgatott volna: óh minő hatással lett volna a fentebb hivatolt ígérete még azokra is, kik a conservatív párttól a demociatiát féltették, s mind azokat, kik abban a téves hitben lélekeztek, hogy a conservatív párt a 850—60-diki szomorú korszakban csakugyan tényleg jeleit adta a nemzet existenciájához, szabadságához hű ragaszkodásnak az által, hogy a nemzet passivitásban és így a fájdalomakban is, velünk osztozott; teljesen megnyerte, meghódította volna, mert vajmi kevés ember van, ki itéletét nem épen a tényektől függeszti fel, ki megfigyelte volna hogy a passivitása, a szenvedő nemzethez simulása egyedül az egyenlő jogtalanság fájdalmas érzetéből eredt, melyben — minekutána mindnyájan Kossuth-kutyák voltunk — osztozott ő is a néppel, az egész nemzettel, minden rangu és osztályu magyar, minden különbség nélkül: s a magas aristocratiának választani kellett a kettő közt, magát azon szomorú idők tartama alatt önkényesen expatriálni, vagy magát idehaza meghuzva osztozni a nemzet passivitásában: annyival inkább, mert azon 1848 előtti társadalmi, politikai nagy távolságot, mely a nép és a magas aristocratia közt volt, teljesen nivellirozta Bachnak azon merész politikája, mely szerint a magyar nemzet leigázására s megsemmisítésére első fokban minden hivatalnok a legmagasabbtól lefelé, osztrákokkal és oly fajta magyarokkal, kiktől az olasz azt tartja: italiano tedesco est uno diaboló incarnato betöltése volt kizűzött és határozott szándéka.

TÁRCZA.

A mai világból.

— Regény. —

Írta: Tóvölgyi Titusz.

II. Kötet.

II.

A kötelesség.

Árpád a mint tudjuk, gróf Méray mellé mint titkár alkalmaztatott s két évig ezen minőségben vitte hivatalát. Az első évben kegyekkel és szivességekkel halmoztatott a grófi család által, második évben azonban már fordulni kezdett a koczka, Leona grófnő ugyanis serdülő félben lévén, mindinkább szemügyre vette a csinos és lovagias fiatal embert, noha Árpád sohasem adott okot arra, hogy a kisasszony kegyének megnyerését illetőleg a legkisebb gyanuval illettethessék.

Észrevette azonban ezt a született hercegasszony; a női érzék előtt az eiele dolgok sohasem maradhatnak titokban, s mig leányát a legszigorubb felügyelet alatt tartotta, Árpáddal éreztetni kezdé a kegyvesztés hidegségét, mi a különben is büszke fiatal emberre megtette a maga hatását, s Árpád a hivatalos dolgot kivéve a grófi családdal többé nem érintkezett.

Mi magát a gróft illeti, ő nem tartotta aggodalomra méltónak a helyzetet, a gyermeki érzelm játékának nézte azt, s azon meggyőződésben ringatta magát, hogy a mi a serdülő leánynál a képzeletet felizgatja, az egész más hatással lesz majd a kifejtett grófnőre nézve, s az állás magassága, mi őt az Árpád állásának alacsonyágától elválasztja, elegendő irt fog képezni a két szív közt. Ő nem is igen gondolt tehát azzal, hogy Leona néha buskomor volt, a magányt kereste, költeményeket regényeket olvasott, s a várkert lugasai alatt órákat elült egyedül.

Hadvezér, legyen az bár I. Napoleon sereg nélkül, úgy a ki a kormány gyeplőjét kezeibe veszi, párt még pedig erős párt nélkül nem existálhat. Nagy baklövés volt a M. Politikától, hogy itt-ott egyik, vagy másik vezércikkében minden párt politikai véleményével, hitével összetűzött s oly sok érdeket sértett, hogy a conservatív párt nem számíthat erős pártra. Nagyon reá illik azon közmondás, hogy ügyetlen jó barát ártalmasabb, mint az ellenség.

Ha a conservatívek a képviselő-testületben a többséget meg akarták nyerni, nem kellett volna megengedni, hogy a Magyar Politika, mely ország-világ tudtára azon párt organuma — a magyar parlamentárismust — legalább még most — a porba lerontsa s az alsóház mindenhatóságát beismerje.

Nem kellett volna hazánkban az állam és egyház-közi szövényes — és mint a M. Politika állítja — mély gyökeret vert viszonyokat annyira oltalma alá venni, s a kettőnek egymástól elválasztását gordiusi esomóhoz hasonlítani.

Nem kellett volna K. A. urak oly fontos minikával mutogatni, hogy Magyarország függetlenül megélne s ezen államot szellemi, anyagi erejével fenntartani nem képes.

Hallgatni kellett volna neki még egyelőre a centralizatorról, a nagy rendről, mely oly nagyon III. Napoleon szagu.

Egy kicsit csinnyan kellett volna még most bánni a helyhatósági, municipalis rendszerrel, pláne azt kimondani, hogy mig az autonóm közigazgatás helyébe az állam-közigazgatás nem állítatik, jó a dminisratio soha nem lesz. — a legnagyobb ügyetlenség volt.

Hogy gondolta a „M. Politika“ csak távolról is érinteni a honvédségi intézménynek szükségességét — s ha ma nem is, de jövőre — czelszerűségét? nem emlékezik reá, mult évben mily reensust kellett a képviselőház termében egy conservatív urnak a honvédség a honvéd intézetelleni piszkálódása? annyira, hogy miatta majd csak nem hajbakapás lett a vége, még pedig korántsem az ellenzék részéről.

Többet is felhozhatnék, mivel azon par excellence higgadságot s politikai tapintatosságot affectáló párt vagy annak organuma mindazon attributumoknak hiányát árulja el; hanem legyen elég annyi, igaz, hogy a „M. Politika“ mintha már a conservatív párt kormányrajutása biztosítva volna, magának igen sokat megengedett s nagyon is kimutatta foga fehéret.

Uraim mundus vult decipi s ezen szomorú igazságnak is nagy haszna van a politikában, a conservatív pártnak mint egy batteriát elő kellett volna tolni az általam felebb összeállított programmot, melyre a „M. Politika“ saját állításaiból formuláztam, és az expectativ systemmel meg most felhagyni nem kellett volna.

Bezárólag nem hagyhatom megemlítés nélkül a conservatív pártnak egy nagy bűnét, melyet neki higgadt gondolkodásu hazafi soha meg nem bocsájthat olyan bűnét, melyet a „M. Politika“ mint elönyt hoz fel a conservatív párt részére következő szavakkal:

A mit a fiatal szív alkot magának, azt később leontja a megizmosodott értelem. Az ész az aristocratia, a szív a demociatia képviselője, s ha lételének öntudatára jön, előbbi rendesen le szokta igázni az utóbbit. Majd megjön tehát az Leonánál is.

Nehogy azonban a dolog feltűnő legyen, avagy hogy az alkalom harmatozása alatt a képzelődések minél erősebb gyökeret verjenek, csak annyiból tett intézkedést, hogy Árpád Leonával minél ritkábban találkozhassék, arra azonban sohasem gondolt, hogy a fiatal embert magától eltávolítsa, ki becsületessége és ügyessége által a gróf jobb kezévé vált, s mintha egy láthatatlan aczél kar igazgatná a gróf viszonyait, oly rendben kezdtek azok haladni, noha csak egy évvel az előtt is meglehetősen ziláltak voltak. Tehát daczára a született hercegnő unszolásainak, a gróf határozottan kijelenté, hogy Árpád mellette fog maradni. Csakhogy ember határoz, isten végez, s a gróf akarat felett is uralkodik az a mindennek parancsoló legnagyobb ur, a sors. Árpád ugyanis két évre ügyvéd rokonával találkozásá után következő levelet kapott Pestről:

Barátom! Úgy látszik, hogy a becsület csak azért van teremtve, hogy tere legyen a gázságnak, mire palotáit emelje; a szeretet pedig arra van rendelve, hogy a becsületes sziveken elődi növényként szerepeljen.

Becsületes ember voltam, szerettem, imádtam. Becsületes szivem jutalma az lett, a mit imént említék. Szeretetem jutalma a fájdalom, az örülésig zaklató kín.

Te tudod barátom, hogy szerettem én nőmet és családomat, érték éltem s boldognak tartottam azon álmatlan éjszakát, mit átvirraszhattam javukra. Ah, de hova szállt a boldogság? hova szálltak e boldog éjek? hova a szorgalom fűszerezte pillanatok? Hol az a családi kincs, mi engemet a világ leggazdagabb emberei közé sotorozt.

A conservatív párt csak nem életképességét gyanuba hozó passivitással viselte magát 1867-től fogva, s ezen magaviseletének egy üdvös oldala van ma is, és ez az, hogy az 1867-től fogva uralkodott rendszer eredményével szemben minden solidaritástól mentve van, s hogy teljesen azokra hátrithatja a felelősséget, a kik előtt teljes tisztán hagyta a cselekvési területet kiket nem csak nem akadályozott, hanem a kik ellen a kínálkozó ellenzékességet vagy jogosult gáncs alkalmait sem használta fel.

Hazafias párt-e az ilyen? szeretheti-e az ilyen párt hazáját? mely tudva látva, hogy a jelen kormány veszélybe dönti a hazát, ellene soha fel nem lépett? lehet e ennél frivolabb önvallomás? nem napnál világosabb-e, hogy ezen pártnál nem a haza boldogsága, hanem a hatalom elérése a kizűzött s egyedüli cél.

Egy oly párt, mely a legközelebb szentesített választási törvénynek is megszorítását ajánlja, mert az értelem nép félrevezetett, a keresztény mithosból veszi jövődjő eljárásának irányát, (ha ugyan kormányra juthat), mely szerint az isten az első pár embert azért, mert a kigyó elcsábította megbüntette, s benne az egész emberiséget.

Egy oly párt, mely az 1867-es kiegyezést is sokalja és Don Carlost, mint az alkotmányos monarchia képviselőjét magasztalja, a municipiumokat, honvédséget megszüntetni s a papi hatalmat statusquójában fenntartani szándékszik sat. hiszem istenemet, hogy hazánkban kormányra nem fog jutni.

Gubody Sándor.

A horvát országgyűlés tegnap rövid ülést tartott, melyben a bán előterjeszté az országos alapok 1875. évi költségvetését. Az előterjesztvény a költségvetési bizottsághoz utasított. A codificáló bizottság benyújtja az állam-ügyészség tagjainak szolgálati viszonyára, és a közép-tanodai tanárok fizetésére vonatkozó törvényjavaslatokat, továbbá jelentését a lánczbüntetés megszüntetéséről szóló törvényjavaslatra vonatkozólag. Napirenden állott a saját-ügyekben való büntető eljárásról szóló törvényjavaslat. Az elnök azon megjegyzésére azonban, hogy e javaslat a büntető rendtartásról szóló javaslattal szoros összefüggésben áll, miért előbb ennek tárgyalása mutatkozik szükségesnek, a ház a napirendre kizűzött javaslat tárgyalását elnapolja és a pénteki ülés napirendjére a codificáló bizottság által benyújtott javaslatokat tűzi ki.

Az aradi hadgyakorlatok véget értek s a király tegnap este érkezett vissza Gödöllőre. Aradról való elutazása előtt a király Scudier báró főparancsnokhoz következő kéziratot intézett:

Scudier báró tábornagyomnak s katonai parancsnokomnak! Nagy meglepéssel észleltem az álló hadsereg s a honvédség Arad vidékén összpontosított csapatainak kiképzésében mutatkozó haladást. Különösen dicézőleg kell kiemelnem a gyalogság részletes kiképzésének, harcfelegyelmenek és meneti képességének magas fokát. A tábornok, törzstiszt és főtiszturaknak köszönetemet fejezem ki a csapatokra gyakorolt kötelező-égszerű hatásért, melylyel ily eredményt elértek s ezen elismerésemet azonnal adja tudotokra a parancsa alatt álló csapatoknak s a hadgyakorlatokban résztvevő magyar honvédségi lököknek.

Arad, szept. 23.

Ferencz József, s k.

Füst! minden füst! Nőm nincsen, gyermekem nincsen, avagy nem tudom, ha van-e, nem tudom, szeresem-e? Ah de nem tudom nem szeretni őt, mert hátha gyermekem? de hátha nem gyermekem? Ah, mily iszonyu, mily rettenetes!

De hiszen te nem értesz engem, mit tudod te ezen őrjöngések okát! mit tudod te azt, hogy a kétségbeesés naponta kezembe adja az öngyilkosság fegyverét? De ha az a gyermek még is az enyém: élnem kell. — Irtóztató dolgoknak jöttem nyomára. Nőm a legfrivolabb kéjencző, trágár mulatságokba járt, s midőn a családi szentélybe haza jött, és én karolva fogadtam őt, mert mindig tudott hazudni valamit, pimasz kéjenczek büzt hozta magán. Ah, undorodom! . . . De barátom előlről.

Kérni jöttem hozzád most. Én boszulni akarok. Nem e nő, e hitvány testtömeg nincsen számomra többé. Szivem meg van ott fenésdve, a hol az irántai érzelem lakott. Hanem van más, a ki családom becsületében gázolt; a ki bitang kézzel összetörte, a mit én éveken és hosszú éjszakákon át építtem.

Ezt a lelkiismeretlent, ezt a gazt, ezt akarom megboszulni, és ez a te grófd ifjabbik fia.

Most ez ott van, a hol te vagy.

Mindennap látod őt. Leszurhatnád mint egy kutyát. Hab, mily élvezet volna, ha én tehetném! De meg is teszem, nem orozva, hanem lovagiasan.

. . . Beszélj vele. Mond meg neki, hogy egy becsületben megsértett férj kíván tőle elégtételt, három nap alatt kíván tőle elégtételt. Ha nem ad, lelövöm őt, mint egy ebet lövöm le. Azután válaszolj nekem. — Többet nem tudok írni, szédülök.

Barátod.

Utóirat. Segédem te léssz. Ki lehetne ott más e bitanggal szemben?

Folyt. kőv.

Az Alesuth melletti hadgyakorlatok végével pedig eme legf. kéziratot intézte a király József főherceghez:

Kedves rokon! József főherceg ur!
Ugy, mint a Bruck melletti hadgyakorlatoknál, a Kedvességel fővezetés alatt Alesuth mellett összpontosított kombinált hon- és hadosztályaink csoportjai is alkalmat szolgáltatának Nekem a tiszték és a legénység szolgálati buzgalma és az általános csapatok részletes kiképzése és harcaizati fegyelmében elért haladás felett teljes elismerésemet kijelenteni.

Mi is azonnali közléteendő.

Kelt Alesuthon, 1874. évi szeptember hó 19-én.

Ferencz József, s. k.

Az északi sarkexpedíció története.

A bécsi „Neue fr. Presse“ külön tudósítót küldött a sarkutazók elébe Christiansandba, ki onnan együtt tette meg velök az utat a „Finmarken“ hajón Hamburgba s az uton Weyprecht és társai elbeszélése után feljegyezvén az egész expedíció rövid történetét, azt Hamburgba érve a múlt éjjel 12 órakor egy ötezer szóból álló táviratban megküldötte a nevezett lapnak. — Az érdekes tudósítást átvesszük egész terjedelmében, amint következik:

A sik tenger a valódi hely, hol az északi sarkutazók élményeit saját ajkairól megtudhatjuk. Vidáman ülünk együtt a Finmarken“ dohányzó kabinjében: Weyprecht parancsnok, Brosch hajóhadnagy, Orel zászlótartó és a bécsi lapok három tudósítója. A különben oly mogorva északi tenger letörölte homlokáról ránczeit s hajónk vígan uszik a rengeteg sík felületen.

De nem igen van időnk kitekintgetni, mert a parancsnok és tisztjei szeretetreméltóan s szakadatlanul beszélnek el kalandaikat és viszontagságaikat. Feszült figyelemmel hallgatjuk s hálánkat az által bizonyítjuk, hogy válaszolunk a hazai viszonyokra és egyes személyekre vonatkozó számos kérdéseikre. — Ezernyi dolog, a világiállás, a börtökatastrófa, a politikai mozzanatok kerülnek szőnyegre; s sarkutazók mohón kapnak az osztrák lapok után, melyeket számukra magunkkal hoztunk. — A jó osztrák kedélyesség még nem hagyta el ezen urakat. Élénk humorral beszélnek el, hogyan ütöttek politikát a sarkutazók jegyhegyei közt, mint fosztottak meg királyokat trónjaiktól, proklamáltak köztársaságokat és állítottak fel monarchiákat. A pápát lebuktatták sz. Péter székeről, Amadé elűzték Madridból, III. Napoleont ismét visszahelyezték trónjára; csak arra nem emlékeztek már, hány osztrák kormányt alakítottak időközben.

Kegyeltes hálával emlékeznek meg az utazók ama derék férfiakról, kiknek áldozatkészsége lehetővé tette az expedíció felszerelését. Lelkesülten dicsérik a módot, melylyel Hamburgban a „Tegetthoff“ felszereltetett s különösen a smichowi céget, mely 6000 adag csokoládét ajándékozott az expedíciónak; ez volt a legénység valódi mannája, mert a borsóhurka és a csokoládé volt legjobb táplálékuk, miután a „Tegetthoff“ ot el kellett hagyniok.

És már most röviden az egész utazás képét akarom adni, a mennyiben ez a különböző előadások és elbeszélések után lehetséges és összefüggő. Előfordulnak itt mindenesetre már ismert dolgok is, de az érdekes részletek annyira tulnyomóak, hogy e tudósítás mint minden, a mi a sarkexpedíciótól jön, örömmel fog üdvözölni. Az expedíció eredeti terve az volt, hogy a Novaja Semlja nyugati partjai hosszabban északra tartson előre s ha lehet még az első évben érje el Szibéria legészakibb csúcán a Tseljuszkin fokot. Innen kezdve a „Tegetthoff“ nak keletre kellett tartani a Behring utja felé, ezen visszatérni, s valamely ázsiai vagy amerikai partra kiszállni. Ez volt a terv. Ezen tervvel indult utnak az expedíció 1872. jun. 13. án Bremerhavenből Tromsoeba, hol különféle javítások és köszön beszerezés végett 10 napig tartózkodott.

Julius 13—14-én éjjel utnak indult innen a „Tegetthoff“, parancsnok, tiszték, legénység jó kedvben. Julius 25-én este 7 $\frac{1}{4}$ északi szélességi fok alatt könnyű uszó jégre talált az expedíció, még azon éjjel nagyon megsűrűdött a jég, úgy hogy a hajó jul. 27—28-án tökéletesen jéggel volt blokkolva. A hajó hat napig maradt így jég közt rekedve, ekkor megváltozott a szél, a hajó szabadá lett és az admirális szigetek közelébe jutott; az expedíció ezek hosszabban Novaja Semljáig nyomult előre s a meglehetősen jól eloszlott jég folytán a kereszt szigeteket érte el, itt „ó időre, de sürű ködre talált. Egy pillanatra szétszórtult a kód és a láthatáron két yacht volt látható. A kód nem engedte a haladást előbbre s a hajó egy jégmezőn horgonyt vetett. A földzeten rögtön két egymásután következett ágyú dörgést lehetett hallani: a kód eloszlott s az egyik yacht tűnt fel norvég és osztrák lófogókkal; ez az „Isbjörn“ volt, fedélzetén Wilczek grófiál és Sternech kapitánynyal. E két ur egy csónakon ájtott a „Tegetthoff“ ra, Wilczek kezében egy champagnei borospalackot lófogtatott s aztán a váratlan viszontlátás vig lakomával ületett meg. Mindkét hajó tovább folytatá útját észak-keleti irányban. Aug. 13-án reggel a két hajó már a Barents szigetek előtt vetett horgonyt, mert egy úde délnyugati szél jött s az uszó jeget nagy, tömör masszákban észak-felé hajtotta, mi által a két hajó még inkább meg- és összeszorult. „Tegetthoff“ és „Isbjörn“ hajók kapitányai ekkor abban állapodtak meg, hogy mihelyt jobb, kedvezőbb viszonyok állnak be, a két hajó el fog válni egymástól.

A jobb viszonyok csak aug. 21-én reggel állottak be, minek következtében 9 órakor a „Tegetthoff“ északnak, a másik hajó pedig délnek vette útját haza felé. Nemsokára eltűnt a láthatárról. A „Tegetthoff“ jól megoszlott jeges vidékekre találván, könnyen folytató útját északkeleti irányban, de igen rövid idő múlva tömör, áthatatlan jégmezőkre akadván, kénytelen volt horgonyt vetni. A szél megállt, teljes szélesség állott be s midőn másnap a sarkutazók felébredtek, azt tapasztalták, hogy a láthatáron nincs egy jegmentes hely sem.

A „Tegetthoff“ befagyott! A felső hajó, mely a legnagyobb akadályokat is legyőzte, oda szorult a jég közé, honnan nem lehetett kiszabadítani, mert az ohajtvá várt és

sokáig várt keleti szél nem jött meg. A „Tegetthoff“ e szerint a hatalmas jég tömbök szeszélyének esett áldozatul. A jég tömegekkel együtt hajtattott északkeleti irányban. A megmentési munkálatok majdnem emberfeletti erővel folytattattak. Éjjel nappal, jó és rossz időben egyaránt dolgozott a hajó megmentésén mindenki, a kapitánytól kezdve le az utolsó legényig; a jeget fűrészelték s a gőzép segítségével is igyekeztek a nyitott résecskéken megmenteni a hajót.

Minden hasztalan volt. A hajó feltartóztatlanul uszott tovább a Novaja-Semlja partja mellett északkelet felé. Végre október elején azon szilárd jég tömeg, mely a „Tegetthoff“ ot eddig fogva tartotta, darabokra kezdett omlani, okt. 7-én a kormány már fenyegetve volt, hogy össze fog törni s okt. 13-án a hajónak nehéz jég torlással kellett küzdenie. A torlatok magasra emeltek a „Tegetthoff“ ot, oldalra fordították s az óriási jég tömegek minden oldalról erősen nyomultak felé; kitűnő szerkezetéről most adott első, de már teljesen meggyőző bizonyítékot.

Ez első s minden további szorongást a „Tegetthoff“ derekán kiállotta minden kár nélkül. A hajó ez ellenállási erejét csak akkor ítélni meg teljesen, ha tekintetbe vesszük, hogy e szorongás 1873. február havától fogva majdnem naponként ismétődött. A hajó körében összegyülemlt jég ez idő alatti annyira feltornyosult és torlódt, hogy a fedélzetet zavarban voltak, hová ereszkék le a mindig készen tartott mentőkészleteket és mentőcsónakokat. Megesett, hogy öt percnyi tartam alatt a jégfal a hajótól néhány lépésnyire harminczhat lábnyi magasságra tornyosult és a jég lenvő fa- és kőszén-készlet egy részét, valamint a delejes megfigyelésekre szolgáló sátorrt maga alá temette. A gyötrelmek végtelennek látszottak és mindamellert senkit sem hagyott el a menekülésbe és az előrehaladásba vetett bizalom. Február végével a jég szorongások csakugyan alábbhagytak és a hajó körül már ezentulra nyugodt volt a jég.

1873. január havában az expedíció az éjszaki szélesség 79-ik fokát érte el és nemsokára túl lépett azon, tovább hajtattott északnyugati irányban, miután a hosszúság 73-dik fokáig éjszakeletré ragadtatott. Tavasszal, midőn a hajón a vitorlák felvonattak, noha az ár-bocokszárból gyakrabban történtek figyelések, igen kevés kilátás mutatkozott arra, hogy a körülzáró jégből kivezetünk. Ismételten minden rendelkezésre álló erő vétetett igénybe, hogy a hajó a jégből kiszabadíttassék. Május elejétől szeptember végéig, tehát álló négy hónapon át, robbantottuk, furtuk, fűrészeltük és vették a jeget. A hajót előbb jégmentessé kívántuk tenni, hogy a vízbe hozhassuk. A főárbóczig sikerült is ez alig esetelhető veszélyek és fáradsalmak közt; innen azonban a hajófarig a jégfűrészelés mindig nagyobb és nagyobb nehézségekkel járt, mert óráról-órára növekedett vastagsága. Az expedíció tagjai gyakran tizenkét lábnyi vastagságú jéglemezeket fűrészelték ki, és ekkor meg kellett győződniök fölemészto munkájuk sikerlettségéről, mert a kifürészelt lemezek közt alá torlódtott jégre bukkantak, melyen vágóeszközökkel nem tudtak erőt venni. Ujabb hosszabb fűrész szerkesztettek össze, de ezek sem vezettek eredményre. Így tehát a vezérnöknek és tiszteknek lassankint meg kellett barátkozniok azon gondolattal, hogy drága mindenököt a „Tegetthoff“ ot elhagyják.

1873. aug. 30-án d. u. 2 órakor került látba először a Ferencz-József-föld. Az első, most Tegetthoff tengernagy neve után elnevezett Cap, magas, ridegen és szízesen nyult ki, menedékes falai részben hótól szabadok voltak. A nap folyamában még több laposan elterülő szigetek és gletserek mutatkoztak. Mihelyt a föld létezéséről bizonyosságot nyert a parancsnok, a tiszték és legénységet a földzetre rendelte ki: a pompás, most már egy kissé elnyűtt selyem lobogó, melyet a polai nők ajándékoztak volt, kibontattott és Weiprecht kapitány e ritka alkalomnak megfelelő beszédet tartott. Háromszoros hurrah kiáltás hangzott fel és a föld „Ferencz-József-földnek“ kereszteltetett el. Szeptember és október hónapokban a „Tegetthoff“ e föld parjának mentében föl-alá járt, mindig az uralkodó szelet követe, és csak november 1-jén jutott erős kelet éjszak-keleti széllel váratlanul a földhöz közel, majdnem három mérföldnyire egy lapos szigethez, melyre az expedíció tagjai már a legközelebbi napon kiszálltak. A föld az osztrák császár nevében birtokba vétett; kövekből halmot raktak, és alája egy okmányt tettek, melyben az expedíció rövid története el van mondva.

Az expedíció hajó egész télen át a szárazföld közelében maradt. A szép napok kirándulásokra használtattak, de ezek nem nagy kiterjedést vehettek, minthogy a rövid nappali viláosság nem engedte meg, hogy a hajótól távolra menjenek. Azonban előkészületek tettek nagyobb szánutazásra. Ezen szánutazások, melyeket Payer vezényelt, a legvakmerőbb és csodaszérű vállalkozásokhoz tartoznak, miket sarkutazók valaha merészelték. Vastag nadrág, matrozing, vihar főkötő, mely csak az arc egy részét hagyta szabadon, és medvebőr felöltő képezte a ruházatot: így mentek a tudomány halálra elszánt bajnokai 40° Reaumur hidegben könnyű szánaikon a mérhetlen jegmezőségekbe. Vihar dühöngött a jéghegyeken és a szél ereje oly nagy volt, hogy a szánokra alkalmazott vitorlával minden emberi segítség nélkül száguldott a szán irtózatossal sebességgel. Ezen szánutazásban az elvitt ebek kitűnő szolgálatot tettek. Semmi fáradság, semmi nélkülözés nem tette őket munkaképtelenné; terheket huztak, s a jegesmedve vadászatban szolgáltak. Az eléjett medvék adták a legjobb edelt. A nélkülözés, melyet a sarkutazóknak elturniök kellett, borzasztó volt gyakran: leginkább a szomjúság gyötörte őket. Gyakran fagyos hólabdát kellett nekükbe venniök, s azt felelendni hagyva szörpölgették. Ezen utazások közül kettő nyugatra, egy északra vezetett. Utóbbi alkalmával a résztvevők 30 napig maradtak távol a hajótól; két előbbinél 6—6 napra.

Az északi utazáson Payer főkapitány és Orel hajó-

zászlós öt emberrel cap Hohenloheig haladtak az 81 fok 35' alatt. Az idáig kiállott veszedelemben négy ember lön képtelen a tovább utazásra. Ezek visszaküldettek és Payer, Orel és Zerlinovits matröz két ebek merészkedtek előbbre észak felé. Payer Orel és az ebek huzták a szánt, a matröz pedig tolt. A szánon 8 napra való élelem és egy sátor volt. Legelőször észak felé egy labirintusba jöttek, melyben százával tornyosultak a jéghegyek. Ezek előtt delettek, ételt főztek és aztán az elszánt csapat elindult. De alig mentek mintegy 20 lépésnyire, Orel megfordult viszeszatekinteni, nem maradt-e valami a podgyászól hátra — midőn menydörgő roppanás reszkettette meg a levegőt, az emberek a szán s az ebek eltűntek és Orel magára hagyatva látta magát jéghegyek által körveze. Szánalmas rémület szállta meg elveszett társaiért. Keresni kezdé őket s csakhamar rájött, hogy egy jéghasadékba zuhantak.

Payer szerencsére övének fogva maradt és a hasadék menedéken meglapult, mi csak úgy történhetett, hogy a szán a hasadékba rekedt. Orel most szintén hasra fekiúdt s így a hasadék széléig kuszott. Ott talált Payert, mintegy két ölnyi mélységben és alulról felhangzott a matröz jajveszékése s a tartón függve maradt ebek nyöszörgése. Orel Payernek zsebkézt dobott le, melylyel az övet levághatta és így megmenekülhetett. Aztán lekiáltottak a matröznek a mélységre, hogy semmiestre se üljön le, mert különben megdermed. Aztán harisnyában 6 tengeres mérföldet visszafutottak a hátra hagyott emberek után, Klotz (Tiroliól) utolérték és vele együtt mintegy 3 óra múlva visszatértek. Rudakkal, kötelekkel kiszabadították a matrözöt is. Két sátorozlopot keresztbe tettek a hasadékba, a tiroli lekuszott és kihozta társát, az ebeket és a szánt.

A sajnos eset azonban nem tartóztatva vissza Payert az expedíció folytatásában, csak az irányt változtatták meg. Elhatározta, hogy nem a jéghegyeken át, hanem nyugat felé kerülve fog előre haladni északnak.

Más nap már oda mentek s fris, sós jeget találtak ott. Utjuk nem volt nehéz s így april 12-én a 82°5' alatt elérték a földnek legészakibb pontját. Itt kitérték az osztrák lófogót s háromszoros „hurrah“-val foglalták el a földet. A magokkal vitt anyagokból egy különös italt főztek itt a felfedező, volt abban rum, kávé és huskivonat s ez nekik, saját bevallások szerint igen jól esett. Ezer lábnyi magasságról végig tekintettek a földön, mely hozzávető számítás szerint 70 mérföldnyire nyulhatott északkelet felé. Flora egész Ferencz-József földén nem létezik, a Fauna is csekély változatosságot nyújt. Buvár ezer száma akad, nem különben a sirályok különféle faja, továbbá jéicsisz és barázdabillegény. Az emlősök közül a sarkvidéki utazók nagy számban találtak jeges medvét, magok is többet löttek le hatvannál, melyeknek értékes bőreit hordókba csomagolva a „Tegetthoff“ on hagyták; továbbá gyakran látták a róka friss nyomát a földnyelveken, melyek a madaraknak szolgálnak tartózkodási helyül. Magát az állatot azonban nem látták.

E rendkívül terhes szárazföldi kirándulások érdekes eredményeit Payer gyűjté össze s örömeindul szolgál jelenthetri, hogy e bátor utazó részletes utleírása nem sokára olvasható lesz.

A „Tegetthoff“-hoz visszatérve, az még mindig az előbbi veszedelmes ferde helyzetben fekiúdt, roppant jég tömegektől körveze. Az expedíció vezetői komolyan kezdték tanácskozni, mit csináljanak? latra vetettek minden körülményt, s véleményét kértek dr. Kepes hajóorvostól s akkor végre, máj. 20-án fájdalommal kellett belenyugodniok abba a határozatba, hogy hű járművöket, a „Tegetthoff“ ot oda hagyják. Négy naszádon és négy szánon, melyeknek mindegyikére 1400 font élelmiszert raktak s melyeket elképzelhetetlen fáradsággal birtak csak odább mozdítani, elhagyták a hajót s megindultak déli irányban.

A nagyobbszerű zoológiai gyűjtemények, jeges medvebőrök, az élelmi szerek egy tekintélyes része, s ezer más tárgy mind a hajón maradt Csak a mi föltétlenül az élet fentartására volt szükséges, azt vitték magukkal. 96 napig bolyongtak a sarkvidéki utazók hol szánon, hol naszádon, jégmezőkön s szabad tengeren ismeretlen vidékeken keresztül, folyton a delejtű déli irányát követe. Végül több mint 3 havi bolyongás után mikor már az élelmi készlet felette megapadt, a dűnnesi öbölben két orosz bárkára akadtak, melyek ott halásztak. Az oroszok nemess versenyre keltek, ki vigye haza az utazókat, míg végre ezek Voronin Feodornak adták az elsőséget. 1200 bankjegy rubel szállítási költséget alkudtak ki s kikötötték, hogy a bárka abba hagyva archangeli útját, Vardöbe szállítsa őket. Ekkor értesültek a csodálatos módon megmenekült utazók hazájokról is legelőször. Voroninnal ugyanis meg volt ama könyvecskék egyike, melyet az éjszaki sarkexpedíció bizottsága nyomtatott, s melyek a sarkexpedíció két évről szóló, 1874. márcziusig terjedő rövid történetét s az expedíció tagjainhoz intézett leveleket tartalmazták.

Könnyen elképzelhető, mily nagy örömmel fogadták e könyvecskét s mily gyönyörrel olvagatták azt. Tizenkét nap múlva a bárka elérte a száraz földet s szept. 2-án befutott a vardői kikötőbe. Itt elváltak Voronintól, hármat a naszádok közül neki ajándékoztak, míg a negyediket magokkal vitték, hogy azt a triesti muzeumban elhelyezzék. Első gondjuk volt, hogy megint emberi alakot öltsenek. Az expedíció tagjait az ut fátadalmi felette megviselték ruházatjuk keveset különbözött a vad emberektől s inyűk a folytonos lazas és irambus élvezetéstől szájját elvesztette. Azonnali meleg ruhát vásároltak a tiszték és legénység számára, durva matrözöltönyt. Ily öltönyben találtam őket Christiansandban. Mindenütt a legnagyobb részvétellel és érdeklődéssel találkoztak s a számukra „Finmarkenban“ utalványozott pénzzel megindulhattak Ausztria és Magyarország felé. — Vardötől kezdve uti élményeik már jóformán ismeretesek.*

A fenebbiek kiegészítésül a magánútrairati tudósítása után a következőket:

Weyprecht és Payer hadnagy legénységét jó hangulatban tartásá innepélyességeket rendeztek, és pedig a jégnyíhókban, 1873. újév napján a „Tegetthoff“ hajó körül, az uralkodó diszlivészetet és ajándék-kiosztást a

Az iránytű eltérései rendkívül ket az északi sarkutazók még soha tiszték naponkint tettek légtüneti s denkor a legnagyobb gonddal, emell oktatásban részesítették a legénységet.

Weyprecht elbeszélése szerint elhagyása után máj. 20-án haladt, szánkákat négyközláb maszva kell utat ötször kellett megtenniök, hámpelve és kétszer üresen, és 14 napimérföldnyire birtak vergődni a Teponkint csak fél tengeri mértföldet meg egy negyedik száért visszakehöz. A nyilt tengert elérvén, kétes evezett a legénység s így tett meg.

Hamburgban, a földrajzi társuaiték a sarkutazók legényesebb Pprecht röviden előadta az e Payer szánutazásairól tartott elő háromziben kísértették meg utlakutakat keresve végre a 100 mértföld szorosra“ találtak, mely az új föld „Zichyfeld“ és Wilczekföldre“ osztakot képeznek meredeken felmagasakal; egy 15 mértföld hosszú jéghegytetett el. Apr. 11-én két nagy bazutját az utazóknak, kik innen egész földet láttak maguk előtt, egyszergyőződésre jutottak, hogy ez utolnem érhető és a nyilttheoriája meg nem áll dezett földrészt úgy látszik elmetszizésének lehetőségét.

(A főváros mai közgyűlése)

az országuton lévő ronda Spelka-Gellérthegey alján lévő és sziklaesés szélyen kitett kilenc háznak kismükértész fel fog szőlittatni, miszterjesztésére vonatkozólag készítsentest. A képművészeti társulatnak e telekátiratisi díj. S e h m i d t b e milliányi költségnajánlata elismeremert a fővárosnak jelenleg nincs szül Obudán 1876-tól fogva széles tal kötelezőleg rendeltetik el.

A megyék és törvényhatóságok kitése.

Közép-Szolnokmegye f. h. közgyűlésén vette tárgyalás alá a megyék területi rendezése tárgyát. — E megye területe 38,4 □ 113,639 lélek, és évi adóban 348,749 69,750 frtot; és az évi közmunka kedvezőtlen év közép aránya széttehát a miniszteri leiratban kitű közgazgatási és közlekedési esz. 141,703 frttal fogna rendelkezni. A szerint a közigazgatás 42,131 frtot kiépített, részint még építendő utai ként 3000 frttal 85,125 frtot ve összesen 127,256 frtot, mely a feképest 14,447 frt, t. i. az évi adóna karitást mutat fel, vagyis a megye szükséglete az állam által visszaad fejebb 5% lenne. Jóllehet, hogy eze belügyminiszter által felszólított hatradva, önmagában is kétségtelenül mellett az állami érdekek szempont vel leendő összekapcsolás mellett tételül, hogy az egysítés esetében ott lévő a 45-ik honvédszázalaj adott laktanyája, a várossal közös ujonan épített megyeháza, ezen egyetienül álló polgári iskola, fegypezdek, melyhez sok fontos anyakötik, továbbra is megtarthassa.

A Kis-Kunság részéről kikitésegnap tiszteltgett Balogh kerül alatt a belügyminiszternél, hogy fentartását és Csongrád, valamint részeivel leendő kikerekítését ké nem ígérte meg, de kijelentette, ho állami adó 20%-val fedezni képnálló fenmaradását nem ellenzi.

Debreczen városa ma szeügyében rendkívüli közgyűlést tar

KÜLFÖ

A spanyol harczcsendes minden s a kormány csap a hónapokat. A közelebb híresztelatok úgy látszik fenakadtak az észvatalos madridi táviratok csak Moriones az Ebro átjáratait védi s kat. — E fenyegetéssel szemben adái kisebb nagyobb csapatokban b

ig haladtak az 81 fok
 emben négy ember lön
 sszakillették és Payer,
 merészkedtek előbbre
 húzták a szánt, a mat-
 aló élelem és egy sátor
 rintusba jöttek, mely-
 yek. Ezek előtt de-
 ant csapat elindult. De
 Orel megfordult vissza
 a podgyászból hátra —
 lteté meg a levegőt, az
 és Orel magára ha-
 l környezve. Szánalmas
 ért. Keresni kezdé őket
 sadékba zuhantak.
 a maradt és a hasa-
 sak egy történetet,
 Orel most szintén hasra
 zott. Ott találta Payert,
 s alulról felhangzott a
 e maradt ebek nyöször-
 tt le, melylyel az övet
 ft. Aztán lekialtottak a
 miesetre se üljön le,
 a harisnyában 6 tenge-
 atra hagyott emberek
 vele együtt mintegy 3
 kötelekkel kiszabadi-
 pot keresztbe tettek a
 hozta társát, az ebeket

artóztatta vissza Payert
 az irányt változtatták
 éghegyeken át, hanem
 í északnak.
 fris, sós jeget találtak
 ril 12-én a 82°5' alatt
 ntját. Itt kitudták az
 arah"-val foglalták el a
 ekből egy különös italt
 rum, kávé és huskivonat
 nt igen jól esett. Ezer
 ek a földön, mely hozzá-
 yre nyulhatott északke-
 f földén nem létezik, a
 rujt. Buvár ezer száma
 önféle fajja, továbbá jéi-
 sők közül a sarkvidéki
 ges medvét, magok is
 nek értékes bőreit hor-
 -on hagyták; továbbá
 a földnyelveken, melyek
 odási helyül. Magát az

li kirándulások érdekes
 örömre szolgál jelent-
 es utelírása nem sokára

ve, az még mindig az
 zetben feküdt, roppant
 edítio vezetői komolyan
 ak? latra vetettek min-
 ek dr. Kepes hajóorvos-
 álommal kellett bele-
 halog hű jarmüveket, a
 y naszádon és négy szá-
 00 font élélmiszert rak-
 áradással birtak csak
 ajót s megindultak déli

ijtemények, jeges med-
 ntélyes része, s ezer más
 a mi föltétlenül az élet
 ték magukkal. 96 napig
 l szánon, hol naszádon,
 eretlen vidékeken kereszt-
 övetve. Végül több mint
 ez élleml készlet felette
 orosz bárkára akadtak,
 emes versenyre keltek,
 végre ezek Voronin Feo-
 nkjegy rubel szállítási
 ek, hogy a bárka abba
 szállítsa őket. Ekkor ér-
 menekült utazók hazá-
 gymanis meg volt ama
 északi sarkexpeditio bi-
 kexpeditiónak két évről
 tid történetét s az exper-
 artalmazták.

omó örömmel fogadták
 olvasgatták azt. Tizenkét
 földet szept. 2-án be-
 k Voronintól, hármat a
 k, míg a negyediket ma-
 uzeumban elhelyezték.
 mberi alakot öltsenek.
 mai felette megviselték
 a vad emberekétől s
 s élvezetétől szájizét el-
 ásárolták a tiszték és le-
 ltönyt. Ily öltönyben ta-
 indenütt a legnagyobb
 ztak s a számukra „Finn-
 megindulhattak Ausztria
 l kezdve uti élményeik

A fenebbiek kiegészítésül adjuk még a „P. LL.“
 magántávirati tudósítása után a következő érdekes rész-
 leteket:
 Weyprecht és Payer hadnagyok, hogy az expedíció
 legénységét jó hangulatban tartásuk, ismételve különféle
 ünnepélyességeket rendeztek, és pedig két karácsoni ünne-
 p a jéggyűnyhókban, 1873. ujév napján fátylasmenetet a
 „Tegetthoff“ hajó körül, az uralkodó névnapján (1873)
 díszlövészetet és ajándék-kiosztást a legénység között.

Az iránytű eltérései rendkívül nagyok voltak, minő-
 ket az északi sarkutazók még soha nem tapasztaltak. A
 tiszték naponkint tettek légtüneti szemlélődéseket, min-
 denkor a legnagyobb gonddal, emellett naponkint iskolai
 oktatásban részesítették a legénységet.
 Weyprecht elbeszélése szerint az ut, melyen a hajó
 elhagyása után máj. 20-án haladtak, borzasztó volt s a
 szánkákat négykézlal mászva kellett húzniok; minden
 utat ötször kellett megtenniök, háromszor mállhakat czi-
 pelve és kétszer üresen, és 14 napi erőfeszítés után csak 7
 mérföldnyire bírtak vergődni a „Tegetthoff“-tól, mert na-
 ponkint csak fél tengeri mértföldet tehettek meg s végül
 még egy negyedik száért vissza kellett menniök a hajó-
 hoz. A nyílt tengert elérvén, két csoportban éjjel nappal
 vezett a legénység s így tett meg 40 tengeri mértföldet.

Hamburgban, a földrajzi társulat rendkívüli ülésén
 átkét a sarkutazók legényesebb diadalukat. — Weyp-
 recht röviden előadta az expedíció történetét s
 Payer szánutazásairól tartott előadást. Elmondta, hogy
 háromzben kísértették meg áthatolni a hegységeket s
 utakat keresve végre a 100 mértföld hosszú „Ausztria
 szorosra“ találtak, mely az új földrészt két főtömegre:
 „Zichyfeld“ és Wilczekfeldre“ osztja. A földrészek fensi-
 kot képeznek meredeken felmagasló szoborszerű sziklák-
 kal; egy 15 mértföld hosszú jéghegy Dovehegynék neve-
 zett el. Apr. 11-én két nagy bazalt hegyszőlő állotta
 útját az utazóknak, kik innen egész a 83. fokig mindenütt
 földet láttak maguk előtt, egyszersmind pedig azon meg-
 győződésre jutottak, hogy ez uton az északi sark
 el nem érhető és a nyílt sark tenger
 theoriája meg nem állhat; az újjan felfe-
 dezett földrészt úgy látszik elmetszi az északi sark felfe-
 zésének lehetőségét.

(A főváros mai közgyűlésében) elrendeltetett
 az országuton lévő ronda Spélka-féle ház, valamint a
 Gellérthegy alján lévő és sziklaesések miatt folytonos ve-
 szélynek kitétt kilencz háznak kisajjtitása. Klem sz k y
 műkértésze fel fog szólítani, miszerint a városliget ki-
 terjesztésére vonatkozólag készítsen terveket és költségve-
 tést. A képművészeti társulatnak elengedtetik 545 frnyti
 telekátirítási díj. S c h m i d t bankár ismeretes több
 milliónyi kölcsönajánlata elismerőleg visszautasítottak,
 mert a fővárosnak jelenleg nincs szüksége kölcsönpénzre.
 Óbudán 1876-tól fogva széles talpu kerekék használata
 kötelezőleg rendeltetik el.

**A megyék és törvényhatóságok kikere-
 kítése.**

Közép-Szolnokmegye f. hó 9-én Zilahon tartott
 közgyűlésén vette tárgyalás alá a belügyminiszternek a
 megyék területi rendezése tárgyában kibocsátott rende-
 lését. — E megye területe 38,45 mld, lakosai száma
 113,639 lélek, és évi adóban 348,749 frot fizet, ennek 20%-a
 69,730 frot; és az évi közmunka értéke az utóbbi négy
 kedvezőtlen év közép aránya szerint 71,952 frot tesz,
 tehát a miniszteri leiratban kitűzött elvek értelmében
 közigazgatási és közlekedési eszközeinek fenntartására
 141,703 frotal fogna rendelkezni. A folyó évi költségvetés
 szerint a közigazgatás 42,131 frot, 23% mértföld résziint
 kiépített, résziint még építendő utai fenntartása mértfölden-
 ként 3000 frottal 85,125 frotot veendek igénybe, tehát
 összesen 127,256 frot, mely a fedezetre álló összeghez
 képest 14,447 frot, t. i. az évi adónak 4%-át tevő megta-
 karítást mutat fel, vagyis a megyei házipénztár összes
 szükséglete az állam által visszaadandó 10%-on felül leg-
 feljebb 5% lenne. Jóllehet, hogy ezek értelmében a megye a
 belügyminiszter által felállított határokon jóval belül ma-
 radva, önmagában is kétségtelenül fennmaradhat, mind
 mellett az állami érdekek szempontjából a Krasznamegyé-
 vel leendő összekapcsolás mellett nyilatkozott, azon fel-
 tétellel, hogy az egyesítés esetében eddigi székhelyét —
 ott lévén a 45-ik honvédezászlóaljnak a város által ingyen
 adott laktanyája, a várossal közös megyei kórháza, saját
 ujonan épített megyeháza, ezen kívül a Szilágyságban
 egyedülálló álló polgári iskola, főgymnasium és tanító ké-
 pzedék, melyhez sok fontos anyagi és kulturai érdekek
 kötik, továbbra is megtarthassa.

A Kis-Kunság részéről kiküldött 200 tagú küldött-
 ség tegnap tiszteltelt Balogh kerületi alkapitány vezetésé-
 alatt a belügyminiszternél, hogy a Kis-Kunság önálló
 fenntartását és Osongrád, valamint Pestmegyék beszélgölő
 részeivel leendő kikerekítését kérje. — A miniszter ezt
 nem ígérte meg, de kijelentette, hogy ha a Kis-Kunság az
 állami adó 20%-val fedezni képes közigazg. kiadásait,
 önálló fennmaradását nem ellenzi.

Debreczen városa ma szept. 24-én az új megye
 ügyében rendkívüli közgyűlést tart.

KÜLFÖLD.

A spanyol harcztéren még mindig
 esendes minden s a kormány csapatai tétlenségben töltik
 a hónapokat. A közelebb híresztelt kombinalt hadmozdu-
 latok úgy látszik fenakadtak az északi hadseregnél s a hi-
 vatalos madridi táviratok csak annyit mondának, hogy
 Moriones az Ebro átjáratai védi s „tenyegeti“ a karlisták-
 kat. — E fenyegetéssel szemben azonban Don Carlos ban-
 dái kisebb nagyobb csapatokban barangolják be az északi

tartományokat, gyujtogatva, gyilkolva, rabolva, sarczolva
 nőket fertőztetve mindenfelé anélkül, hogy a védtelen la-
 kosok sanyargattatásainak a kormány mindenek előtt vét-
 getvetni sietne.

A karlisták hajmeresztő gazzettei annyira izgalomba
 hozták európaszerte a kedélyeket, miszerint a „Spener-
 sche Ztg.“ már azon hírt szellőzteti, hogy a spanyol kor-
 mány elismerésében résztvett európai hatálmak
 az összes spanyol kikötőket közös
 zár alá szándékoznak venni. Ez ugyan oly dolog, mely-
 nek kivételére az európai diplomacia tehetetlen, de jelzi
 legalább a karlisták garázdálkodása fölött érzett általános
 megbotránkosztást.

Nápolyban a hirhedt „Camorra“
 nyolczvan tagját fogták el legközelebb, köztök több főnö-
 köt is. E rendszabály valószínűleg összefüggésben áll a
 kormány Sziciliában követett eljárásával, hol köztudomá-
 sulag nemcsak a rablőzelmek folynak borzasztó mérvben,
 hanem más egyéb is erjedésben van. Ugyanis Bari és Ca-
 serta olasz grófok a parmai herczeggel együtt nemrég
 Don Carlosnál jártak, s valószínűleg nemcsak franciaor-
 szági örökösdesi jogáról beszéltek vele és ezt elismerték,
 hanem egyszersmind jó tanácsokat is kértek, hogyan kell-
 jen egy esendes és békés országba a polgárháboru gyujto-
 gató fátyláját behajjalni. — Igy a „Köln. Ztg.“ egyik
 párisi távirata már eme hírt hozza: „Itteni klerikális kör-
 körben bourbon lázadás kitörését várják Sziciliában. A
 nápolyi ex-király fivérének és Chambord gróf unokatest-
 vérének utazása don Carloshoz ezzel összeköttetésben áll.“

— Miért is ne? Hiszen van Sziciliában elég bandita, hogy
 belőlök egy kis bourbon hadsereget lehessen össze-
 borzani.

Az egész francia nép jelenleg egész
 buzgalommal a megyei tisztviselő választások előkészüle-
 teivel van elfoglalva, mely választásoknál most nem helyi
 érdekekről, de a politikai ellentétek harcáról van szó. Az
 újabb javaslatok szerint ugyanis a nemzetgyűlés erőszak-
 os feloszlása esetében a megyei tanácsok kezébe szán-
 dékoznak letenni a legfőbb hatalmat, sőt a Thiers által
 javaslatba hozott alkotmány-törvény értelmében a megyei
 tanácsok, a köztársasági elnök választásában is részt ve-
 nének s tagjaik a felállítandó felsőházba választási és vá-
 laszthatási joggal bírnának. A departementok a megyei
 tanácsok választásánál most fogják először világosan kife-
 jezni véleményüket, miért is a mozgalom már is rendkí-
 vül élénk.

Az orosz socialistákat folytonosan
 üldözi a kormány. Igy mult szombatban Tullában elfogatta
 az ottani orosz általános czipeszegylet összes tagjait, s be-
 záratta mindenfelé a munkás segélypénztárakat és egyle-
 teket, mint a melyek szerinte socialista iránylatokat
 követnek.

TÁVIRATOK.

Bécs, szept. 24. Az osztrák nemzeti
 b a n k igazgatósága, a „Börzencorr.“ szerint ma el-
 határozta, hogy összehívja a bankválasztmányt s javas-
 latba hozza, miszerint a k a m a t l á b $\frac{1}{3}$ % -kal
 leszállittassék. — A lombard-kamatláb változatlan-
 nul marad.

Bécs, szept. 24. A magyar kölcsonügylet
 Glyecz Kálmán pénzügyminiszter és a hitelintézeti
 csoport között ma megkötöttet. A kölcsön öt év alatt visz-
 szafizetendő kincstári kötvényekben bocsátattik ki. A ki-
 bocsátási árfolyam még ismeretlen, a kibocsátás ideje azon-
 ban közeli.

Bécs, szept. 24. Az alsó ausztriai tartományi bizottság
 elhatározta, hogy az északi s a r k u t a z ó k fogad-
 ási ünnepélyén testületileg a tartományi főmarsallal élén
 fog megjelenni. A fogadtatáson egyszersmind küldöttségi-
 leg lesz képviselve a tengerészeti miniszterium, valamint
 az itteni helyőrség 20 törzs- és főtiszttel.

Madrid, szept. 24. Biscayában a karlista bandák
 szétverettek s többen folyamodtak amnestiáért.

Uj-York szept. 24. A zavargások fehérek és nége-
 rek közt folyvást tartanak Alabámában, s katonaság kül-
 detett a helyszínére.

Prága, szept. 24. A 33 reichsráthi cseh képviselő
 választása a vidéki községekben október 20-án, a városi-
 akban okt. 23-án fog megtartatni.

Scutari, szept. 24. A porta Albaniát egy kormány-
 zósággá egyesítette Privendi tartományval.

Bécs, szept. 24. Hitelrészevény 250. — Galicziai 245. —
 Államvasut 313.50. Reute 71.40. 1860. sorj. 109.75
 1864. sorj. 136.25. — Ezüst 103.80. — London 109.65
 Unio-bank 132.25. Által. építő-bank 57.50 Angol-osztrák.
 164.50. Lombard 150. — Tramway 145. — Hitelsorsjegy
 165.50 Napoleond'or 878. — Arany 527. — Frankfurt 91.60.
 Porosz pénztalv. 161.75. Töröksorsj. 52.25 Aug.ép. 66.25.

A hivatalos lapból. Tavirda állomás nyitattott meg
 korlátolt napi szolgálattal Tornácson Nyitra megyében.

UJDONSÁGOK.

Az aradi gyakorlatok tegnap folytattak. A király
 7 órakor indult ki a gyakorlatok színhelyére. A
 „csata“ ma reggel a tegnapi felállítással folytattott. Az
 északi hadtest Németség és Segenthan közt foglalt állást
 míg a déli hadtest a vingai halmokat és erdőt foglalta el.
 A támadó északi sereg vezére Pultz az ellen jobb oldala
 felé intette a támadást s sikerült neki azt erős helyzetéből
 kimozdítani. A honvédek szintén Pultz osztyáljában,
 Hauser parancsnoksága alatt működtek, s mint minden
 egyes csapat, a király által megdicsértettek. A déli had-
 osztály 11 óra körül, már futásban keresett menedéket,
 midőn a király szünetet parancsolt. — Egy óra után tért
 vissza a király Aradra, s 2 órakor tartott az udvari ebéd.
 Ebéd után a vasúthoz indultak, hova a vonat elindulása

előtt 20 perczel érkeztek meg, hol a vonat elindulásaig a
 király az egybegyűlt urakkal beszélgetett. A vonat 3 $\frac{1}{2}$
 órakor lelkes éljenek közt indult el Aradról.

A nemzeti muzeumot most egy olasz tudós látog-
 gatta meg. Ez Salvadori Tamás a „meseo civico di storia
 naturale“ egyik tisztviselője Genuából, ki a borneoi ma-
 darokról irt terjedelmes munkát, de mielőtt azt közre bo-
 csátaná, óhajotta megnézni muzeumi gyűjteményünkben
 a Xantus által Borneo szigetén gyűjtött madarakat, mely-
 nekhez hasonlót eddig csak kevés europai muzeum képes
 felmutatni.

A népszínházból. L e h m a n n Móricz és Dreilich
 Károly ajánlatai a 18.000 frrtal előirányozott, gép-
 berendezési tervre elfogadtattak. A nevezett urak a népszín-
 házi bizottságtól értesítették, hogy részletes terveket
 nyújtsanak be.

Azalagut korlátja. A budai tanács még 1864-ben
 kötelezte az alagut társulatot a gyalogut korláttal való
 ellátására. A helytartótanács e határozatot jóvá is hagyta,
 de a társulat folyamodott az udvari cancelláriához, mely
 a határozatot feleslegesnek nyilvánította. A f. év elején a
 kerületi előljáróság ismét indítványt hozta a vaskorlát
 felállítását s a tanács 500 frrt pénzbírság terhe alatt kö-
 telezte a társulatot annak felállítására. Ez május 4-én
 történt, s a társulat mindedig még csak nem is választott
 a határozatra. A tanács most a társulatnak újabb hatá-
 rídot tűzött ki azon hozzáadással, hogy ezen határidőn tul
 egy-egy napi késedelmeért 50—50 frrt büntetést fog a
 társulat fizetni.

Uj hátultöltő. Budaházy T. tanár uj hátul töltőt
 talált fel, melynek szerkezete és kezelése egyszerűbb az
 eddigi hátultöltőkénel, és előállításai költsége is csekélyebb,
 minthogy kész töltés nem kell hozzá. Budaházy találmá-
 nyát a honvédelmi ministeriumnak ajánlotta föl, és annak
 elfogadtatása esetén 50.000 frrnyi tiszteletdíjat követelerte.

Az orvosnövendékek katonai szolgálata. Egy
 bécsi orvosi szaklapban Dunreicher hirneves bécsi tanár az
 orvosnövendékek katonai szolgálataira vonatkozólag azt
 indítványozza, hogy tekintettel arra, miszerint az orvosn-
 övendékek csak a tudori fok elnyerése után bocsátatnak
 szolgálatra, hamarabb szerzik meg a tartalékorvosi minő-
 séget, tekintettel arra, hogy az egyévi szolgálat, a sok va-
 gyontalan növendék miatt az államot terheli, — az orvos-
 növendékeknek, illetve az összes orvostan tudorainak szol-
 gálati ideje fél évre reducáltassék, mint ez Németország-
 ban van.

Wilczek gróf — elfogva. Az északsarkai expedíció
 patronusának az a szokása van, hogy midőn stajeroszra-
 gi birtokain tartózkodik, paraszt ruhában megy vadászni a
 hegyekre. A napokban, épen midőn egy zergebakot czipelne
 lefelé, két zsandárral találkozik, kik épen valami vadorzót
 kerestek. A gróft gyanus embernek hívének, közre kapják,
 s még zergéjét is elvéve töle, kísérik az erdőszhez. A
 grófnak tetszett a multság s csak midőn az erdőszhez
 érték, fődözte fel magát a bámuló zsandároknak, kiknek
 aztán szépen megköszönte, hogy a lött zergét helyette le-
 hozták a hegyről.

A pancsevai állami polgári iskola hirdeti a
 „Pancsevacz“-ban, hogy mikor kezdődik az új iskolai
 év, mikor tartatnak a felvételi vizsgák. Ez utóbbiak-
 nál azt mondja, hogy a német nyelv megkivántatik
 okvetlenül, a magyar nyelv pedig „ha lehetsé-
 ges.“ Hogy a német nyelv miért kívántatik meg „ok-
 vetlenül“ azt csak Trefort tudja megmondani, s hogy a
 magyar nyelvnek ily botrányos mellőzése az állami
 tanodákban meddig fog meg tartani, arra is fájdalom igen
 nehéz a felelet. Annyit azonban láthat mindenki, hogy
 Trefort minisztersége alatt e dolgon nem lesz segítve.

A legközelebb elfogott ál-báró Imhofról a kö-
 vetkező adatokat olvassuk: A bárót nem a Margitszigeten
 es nem is a váci uti 5-ik számú házban fogták el,
 miután e két helyen nem találtak, hanem a csillag ut-
 cza 10. szám alatt fogták el. Az ál-báró mintegy 32 éves t-
 s már számos kalandban vehetett részt. Sikerült neki it-
 is egy tehető család kisasszonyát meghódítani, kinek
 már vőlegénye volt, úgy hogy, az „Ádám és Éberling“
 czégnél már nagyban dolgoztak a kisasszony lakadalmi
 készletein. A mult héten az ál-báró a „Laczkó-testvérek“
 czégnél 2200 frrt áru ékszerért vásárolt menyasszonyi aján-
 dékul, mely összegről hivatkozva menyasszonya vagyoni
 és családi viszonyaira váltót állított ki. A czég el is fogadta
 ez ajánlatot, de csak úgy, hogy az ékszerek a menyasszo-
 nyi háznál adassanak át; ez meg is történt a menyasszony
 jelenlétében, ki aztán az ál-bárónak visszaadta az ajándé-
 kot, hogy azt majd csak az esküvőkor adja át neki. Most
 már persze mindebből nem lesz semmi; az elesalt ékszerek
 azonban szerencsére visszakerültek hiány nélkül.

Meg akarta próbálni az ördögöt. A lett nép a
 művelődésnek még igen alacsony fokán áll. Ezt mutatja
 egy lett lap közleménye, mely szerint egy lett ember név
 szerint K r u m o azért állt legközelebb a törvényszék
 előtt, hogy a vasuti vonatot meg akarta ugratni. Ugyanis a
 vasútra nagy darab szálkát rakott, mert úgymond a
 mozdonyt az ördög hajtja, s ő látni akarta, hogy az ördög-
 paripa hogyan fogja az akadályt átugratni. Maga a közeli
 cserjébe rejtőzött, hogy onnan nézze a látványt. A vonat-
 vezető azonban szerencsére észre vette a veszélyt s feltar-
 toztatta a vonatot, úgy, hogy semmi szerencsétlenség sem
 történt.

Rövid hírek. A vasuti kongressus tag-
 jainak fogadására a fővárosi tanács egy bizottságot neve-
 zett ki, mely Kammermayer elnöklete alatt 21 tagból áll
 s az érkezendő vendégek elfogadása és ellátásáról gondos-
 kodni lesz hivatva. — Kepes Gyula a mint a „Debreczen“
 írja, a szülőföldjén teendő útjában Debreczent is
 megfogja látogatni annyival inkább, mert unokabátyja
 Kepes Sámuel ott lakik. — A nagyvárad szinkörben teg-
 nap tartották a debreczeni színészek az utolsó előadást.
 Péuteken mennek haza Debreczenbe. — Nagyváradon
 egy 62 éves öreg ember vett el a napokban egy 19 éves

fiatal özvegyet; legkülönösebb azonban a dologban az, hogy az özvegynek elhalt férje, az öreg völgyény fia volt, s így ez most saját menyét vette el. — **A térszene** Budapestben a hadgyakorlatok befejeztéig beszüntetett. — **A közbiztonság** a lefolyt évben f. hó 22-ig 54776 frt 8 krnyi illeték a marhavásáron 68,355 frt 51 kr folyt be; a mult év megfelelő szakában csak 121,236 frt 2 kr, azaz 1,895 frt 57 krrel kevesebb folyt be. — **Az angol irodalomból** Thornton Beaumont „az előadási művészet tanára” a „Hungariá”-ban nagy drámai előadást rendez Shakespeare és Dickensből angol nyelven. Az előadások napjai szeptember 24. 26. 28. és 30-iki este 8 órakor. Belépti díj mind a négy előadásra 10 forint. — **Egy évig tartó szárazság**. Texasban a washingtoni statiszt. jelentések szerint 365 nap óta egy csepp eső sem esett és ennek folytán minden elégett s az állatok éhen veszttek. — **A walesi herceg** adósságáról a „Daily Telegraph” című angol lap azt írja, hogy az e dologról a lapokban keringet hírekből egy betű sem igaz. — **A német philologok** gyűlésére, mely a jövő hó folytán nyílik meg Innsbruckban, valószínűleg több magyar szaktudós is el fog menni. A „F. L.” szerint Greguss Ágost, Dr. Budenz, Dr. Kleinmann és Heinrich tanár szándékoznak a gyűlésen megjelenni, kikhez még valószínűleg Hatala P. is csatlakozni fog. — **A király** az aradi főkapitány Urbányi Jánosnak a mintaszerű rand elismerésül, mely otlétele alatt Aradon uralkodott, egy értékes gyémántgyűrűt ajánlkozott.

Egy jogász, ki már ügyvédi irodában hosszabb ideig volt alkalmazva, s képességéről kitünő bizonyítványokkal bír, ajánlkozik ügyvéd mellé irnokul. Tudakozódhatni helyben IX. kerület csillagutca 10. sz. 7. ajtó földszint F. S. betűk alatt.

Iskolai tanulók teljes ellátásra — nagy tisztaság, felvigyázat és jó koszt mellett — jutányos áron fölvetetnek Budapesten gyöngyutca 11. sz. II. emelet 9. ajtó.

Közgazdasági értesítő.

Terményüzlet. Budapest, szept. 24. Buzában hiányzó vételkérő mellett rendkívül nyomott hangulat uralkodott s az árak 10 krrel csökkentek. Rozs szilárd, árpa pang, zab kissé hanyatlott, kukorica változatlan. — **Hivatalos jegyzéssel** a következő kötetek történtek: Buza tiszi 1300 vmáza 88 fu. 5.60—50 kr., fehérvári 1100 vm. 86 fu. 5.50 kr., bányási 5500 vm. 88—84 1/2 fu. 5.50—4.70 kr. mind 3 hónapra. Rozs 950 vm. 80 fus. 3.63 kr., tengeri 1500 vm. 4.45, zab 1000 vm. 50 fu. 2.08 kr. **Határidőre** buza néhány krajczárral hanyatlott, kukorica 3 krt vesztett, zab változatlan. Usance-buza szept.—okt. 4.75 kr., tav. 5.15—20 kr., tengeri tav. 3.65 kr., zab ősz. 2.12 kr., tav. 2.34 kr.

Magánstudósok szerint 15,000 mázsa kelt el, tegnaphoz képest 10 krral olcsóbb áron, rozs és árpa lanya, tengeri változatlan s 10,000 bányási tav. 3.65 kr., zab csendes ősz. 10,000 mérő 2.12 kr. **Ertéktőzsde.** A mai előtőzsde korlátolt forgalom mellett lanyhán nyílt meg s csak a bécsi árfolyamok megérkezése után nyert kissé nagyobb élénkséget. Magy. földh. 82.75—81.75, tak. és hit. 60.25—60, m. hit. 233.25. — **Délben** általános lanyhaság uralkodott, egyetlen kivételt képeztek a magy. bizt. és a pesti közúti részvények. Befekt. papírok változatlanok s csak pestvárosi kölesön emelkedett 88.50—89 frtra. — **Első m. bizt.** 990—1010 frt, pesti közúti 260—262 frt. — **Municip.** 36.50—75, anglo 39.50, franko 87—88, m. hit. 233—233.50, m. föld. 81.50—82.50, tak. és hit. 60, pest. keresk. bank 785. — **Árpád gőzm.** 12, Blumtele 9—10, Luiza 103—100. — **Egyéb értékekben** nem volt üzlet. **Időjárás.** Derült forró idő; légmérsék reggeli 7 órakor + 14 C.

A budapesti zálogkölcsönintézet igazg. tanácsa a napokban tartotta utolsó ülését, melyben eme szintén liquidálás alatt álló társulat vagyónáról megállapítva a végleges mérleget, mely hir szerint az összes tartozások levonása után részvényenkint 50 frt tiszta vagyont tüntet fel s így a részvényesek még elég szerencsésen menekülnek. **Az orsz. erdészeti egyesület** okt. 4—6 napján tartja meg Kalocsán idei közgyűlését.

Uj jelvényű postai díjjegyek, díjjegyes borítékok, levelező lapok és postautalványok jönnek f. évi október 1-től forgalomba. Az új díjjegyek jelvénye egy fehér levelalak, melyre az értékszám van nyomva, a melyet jobbfelől borosztvány-, balfelől tölgylevelélfűzér vesz körül A fűzér felett a magyar korona diszlik alul a fűzért összerakott es kor-alakban postásip van előtüntetve, a fűzér alatt félkörben a felirattal: „Magyar kir. posta.” A díjjegyek 1, 2, 3, 5 és 10 kr értéket képviselnek, és 1 kros díjjegyek, melyek kizárólag a hírlapok bérméntesítésére vannak szánuva, s azokon könnyebb megkülönböztetés czéljából a színyomás gömbölyűre van kikerekítve, téglavörös — a 10 krosak kékszinűek. A levélborítékok papírja „Magyar kir. posta” viznyomattal van megjelölve. A 3, 5 és 10 kros díjjegyek szintén zöld, piros és kék azonban, a boríték felső jobb sarkára vannak nyomva. A levelező lapok világs sárga színű, — „Magyar kir. posta” viznyomattal megjelölt papíron vannak kiállítva. A szöveg és két krt képviselő díjegy barna színnel van kinyomva. A postautal-

ványok világos piros és szintén „Magyar kir. posta” viznyomattal megjelölt papíron vannak kiállítva, azokon az 5 kros díjegy a szöveghez hasonló fekete színnel van kinyomva. A keresztszalagokra és utánvételi jegyekre ezentul szintén az új jelvényű postai díjjegyek fognak nyomtatni. A mostani postai díjjegyek, azoképen a levélborítékok, levelező lapok és postautalványok f. évi október 1-én tul is forgalomban maradnak, mindaddig, míg a megjelölt raktári készlet el nem fogy. A határidő a magánosoknál a raktári készlet eladása után is netán fenmaradó díjjegyek kicserélésére később fog meghatározatni.

Kivonat a „Budapesti Közlöny” 24 ki számából.

Arverések: Vételésen (Szathmár): okt. 13-án. Nagy Sándor ingatlan 769 frt 90 kr, a helyszínen d. e. 9 ó. — **István (M.-Vásárhely):** okt. 3-án Istváni Ferenc ingatlanai 1600 frt, helyszínen d. e. 9 ó. — **Pesten:** okt. 2-án Krajcsák szül. Junk Antonia ingatlan 8946 frt a tkvi hivatalban (Belváros plébánia utca d. e. 10 ó. — **Pesten:** szept. 30-án Seligmann Henrik ingóságai 911 frt vízi ut 26 sz. házban d. u. 4 ó. — **Szilágyi-somlyó:** nov. 2-án Nagy Imre hagyatékának ingatlanai a tkvi hivatalban d. e. 9 ó. — **Budán:** okt. 20-án Neubrandt István ingatlanai a tkvi hivatalban d. e. 10 ó. — **Munkács:** okt. 16-án Laskai Ferenc ingatlan 350 frt a helyszínen d. e. 10 ó. — **Pátfalván (Magy. Óvár):** okt. 22-én Steiner Lukács és Ágnes ingatlanai 4,313 frt a község házánál d. e. 9 ó. — **Aradon:** okt. 24-én Stáml Gusztáv Adolf ingatlanai 1004 frt 60 kr, a tkvi irodában d. e. 10 ó. — **Aradon:** okt. 1-én Szida Száva ingatlan 2371 frt, tkvi irodában d. e. 10 ó. — **Oláh-kékesen (N.-Bánya):** okt. 14-én. Herczeg Martély ingatlanai 1358 frt, a község házánál d. e. 10 ó. — **Egerben:** okt. 6-án. Benőcs József és neje ingatlanai 2600 frt a tkvi irodában d. e. 9 ó. — **Csabán (B-Gyula):** okt. 12-án. Bernát Ferenc ingatlanai 3522 frt, a városánál d. e. 9 ó. — **Budapest:** szept. 28-án Blau és Fekete ingóságai 519 frt, ország ut 31 sz. a. a helyszínen d. e. 10 1/2 ó. — **M.-Csanádon (Makó):** okt. 12-én Arnóka Flóra ingatlanai 3169 frt a község házánál d. e. 9 ó. — **Szatmáron:** okt. 13-án Bolnav György és neje ingatlanai 2522 frt a helyszínen d. u. 3 ó. — **Lajos-Mizsén (Kecskemét):** oki. 25-én. Szebenyi János és Farkas Anna ingatlan 407 frt a helyszínen d. e. 9 ó. — **Reszegén (N.-Károly):** okt. 1-én Seres György ingatlan 1006 frt a helyszínen d. e. 10 ó. — **Kigyike (N.-Várad):** okt. 9-én Guró Mitru ingatlanai 1592 frt a község házánál d. e. 6 ó. — **Szalakuzson (Nyitra):** okt. 14-én. Franciszky Antal ingatlanai és ingóságai 619 frt a község házánál d. e. 9 ó. — **Aradon:** okt. 5-én Herrmann József ingatlanai 29,498 frt a tkvi hivatalban d. u. 3 ó. — **Tételyben (Buda):** okt. 3-án Schvanauer sz. Elinger Teréz és Skolics sz. Elinger Erzsébet ingatlanai a község házánál d. e. 10 ó. — **Feketeváron (Kis-Máton):** okt. 20-án. Wolhofer Jakab ingatlanai a község házánál d. e. 9 órakor.

Nemzeti színház. Pénteken, szept. 25-én. Előszőr: „Egy lengyel követ Budán”. Eredeti vigj. 4 felv. — Szombaton, szept. 26-án, bérletiszünettel: Hauk Minnie k. a. vendégszínház: „Hamlet”. Nagy opera 5 felv.

Simonyi Ernő, Mocsary Lajos, főmunkatársak: **CSÁVOLSZKY LAJOS** felelős szerkesztő.

H I R D E T É S E K.

Az „EGYETERTÉS” apró hirdetései.

Minden egyes ilyen 6 soros hirdetésnek ára 30 kr. minden további sor 5 kr. Felvilágosítást ingyen ad a felvételi iroda hatvani-utca 13. szám.

Egy vidéki tisztviselő ember, november 1-étől kezdve keres helyben alkalmas állomást. Bővebben hatvani utca 13. sz. a. 41	Egy nő keres alkalmazást mint szakácsné, szobaleány vagy mint kulesárné Bővebb értesítést hatvani utca 13. sz. a.	Egy ember ki eddig mint üzleti szolgák működött keres helyben vagy vidékre jó állomást: O. F. betű alatt, hatvani ut. 13. sz. 45	Egy ember, ki több évig külföldön élt, magyar, német, latin, olasz és olasz nyelvet beszél. mostanában pedig vidéken mint felügyelő működött, helyben vagy vidékre titkári vagy felügyelői állomást keres.	Csinos fiatal nő boliba, cukrászdába vagy szivarüzletbe keres alkalmazást. — Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal, muzeum utca 8 sz.	Szomoruan néz ki Spanyolhonban, de nálunk is spanyolul néz ki, mindazon által én 50 kr-ért a legjobb cseledekkel szolgálók 4 egész 8 frt. Továbbá szakácsnékat, szobaleányokat, dajkákat, stb. királyutca 14 a város 5-nél. 44.	Egy utazó Magyar- és Erdélyország részére felvétetik. Értesítést ad a felvételi iroda hatvani utca 13.	Inas 7 frt heti fizetés mellett azonnal felvétetik. Értesítés hatvani utca 13. szám.
---	---	--	--	---	---	--	--

Közvetítés és ügyvédkezés.

Felvállal minden a törvénykezési, közigazgatási és pénzügyi szakba vágó ügyeket, bűnügyekben nyilvános védelmezéseket teljesít; ingatlanságoknak el- és bérbeadásánál közvetítőleg befoly, ingatlanságokra pénzkölcsönöket szerez; itt helyben székelő miniszteriumoknál, curiánál, kir. törvényszékeknél, járásbíró-ságoknál, országos intézeteknél, cs. kir. katonai és kir. honvéd hatóságoknál folyamatban levő ügyek állásáról azonnal szerez és ad értesítéseket, és ezeknél beadandó ügyek elintézését teljesíti és előmozdítja; végre peres ügyekben információkat utasítás szerint eszközöl.

A legmérsékeltebb díjért.

Kérdezősködésekre utánvét mellett válaszol, Pestről egy, Budáról két forintért. Minden megrendelést teljesít

TÓVÖLGYI TITUSZ és TÁRSA

ügyvédi, közvetítő- és ügynöki irodája,

(Budapest, országút 15. szám Zrínyi-ház.)

Most már mindennek vége lesz!

mivel én oly **olcsón adom el jószágomat,** hogy az egész a lehetetlenségig terjed.

Mi minden kapható 5 kr-ért.

Egy finom mandola szappan	5 kr.
Egy finom elegáns szivarpipa	5 kr.
Harminez drb. f. aczéltoll	5 kr.
Egy finom török pipa	5 kr.
Egy pár finom elegáns fülbevaló	5 kr.
Egy f. elegáns kauszok kereszt	5 kr.
Tíz dara b. finom toltartó	5 kr.
Egy drb. finom szagos pomádé	5 kr.
Egy eleg. finom fényképkeret	5 kr.
Egy finom eleg. zsebfésű	5 kr.

Mi minden kapható 10 kr-ért.

Egy finom pénzárca aczélköréttel	10 kr.
Egy finom angol aczél olló	10 kr.
Egy finom fogkefe	10 kr.
Egy női garnitúra el. ékkel	10 kr.
Egy finom férfi garnitúra, ing- és kékzöld gombokkal	10 kr.
Egy finom selyemnyakkendő	10 kr.
Egy pár amerikai harisnya	10 kr.
Egy eleg. finom jó ruhakefe	10 kr.
Egy el. f. vászon-gallér	10 kr.

Mi minden kapható 20 kr-ért.

Egy finom el. bőrszivatárca	20 kr.
Hat uj-ézüst-kávéskanál	20 kr.
Egy finom elegáns tollkés	20 kr.
Egy finom kauszok karperecz elegáns ékkel	20 kr.
Egy finom francia kávéfőző	20 kr.
Egy finom elegáns Album	20 kr.
Egy eleg. óra gépezettel	20 kr.
Egy eleg. finom pakfon gyufatartó	20 kr.
Egy finom borjúbőr nadrágszíj	20 kr.
Huszonnégy drb. talmi arany inggomb	20 kr.

Mi minden kapható 30 kr-ért.

Egy finom el. varrókészlet	30 kr.
Egy elegáns asztali harang	30 kr.
Egy eleg. óralánc chinaezüstből	30 kr.
Hat ujezüst-kanál	30 kr.
Egy finom evőeszköz kés és villa eleg. csont nyéllel	30 kr.
Egy elegáns finom fejdísz fésű	30 kr.
Egy elegáns finom legyező	30 kr.
Egy pár f. gummi nadrágtartó	30 kr.
Egy f. tajt. szivarszipka	30 kr.
Egy f. elegáns szakáll kefe	30 kr.

Valamint sok más ezer-féle tárgy 5 krtól egész 20 forintig darabonkint.

Igen finom selyem napernyők végeladása 2 forint darabja kapható **egyedül GUTTMANN bazárjában** Budapest, hatvani-utca sarkán a Zrínyi-házban.

146. szám.

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:
Egész évre . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók
előfizetési pénzek és hirdetések a kiadó-hivatalba intézendők.

Előfizetési felhívás
az
„EGYETERTÉS”
Oktober—decemberi felhívás

Előfizethető
Oktober—december
Oktober végéig egy hóra

Az előfizetési pénzek az „Egyetertés” találya (muzeum utca 8. sz.) értelmében

Előfizethető: vidéken minden postai hivatalnál, Budapestben minden könyvtárnál, valamint Kocsi Sándor könyvtárában Országút 39. sz. Luby ház.

Az előfizetési pénzek beküldésére a postai utalvány lapok használata

Hogy a lap pontos szétküldés ne történjen, kérjük a titkár mellőzöttségének megrendelési előfizetéseik megújítását megtenni.

Azon tisztelt új előfizetők társaságában folyó érdekes regé ohajtják birni, az eddig meg nem látott egy kész kötetben ingyen kapják meg.

Budapest, szeptember

A „Pesti Napló” valóban grammal szolgált a törvényhozás Mint már említettük, az állami élet zásának megvan benne osztaléka; pénzügy és kereskedelem, közoktatás — mind sürgetve állanak az ország hangosan követelik az iszonyú ámblyba őket Magyarország kormány inkább kell föltűnnie, hogy a „P. N.” lejtette az egyházipolitikai kérdések szó említést sem tesz a polgári házasság és parlament a legrettenetesebb tettek és mely kétségtelenül fel fog sirjából, hogy az ígéretek beváltás

Egyáltalában nem gondolunk ülésszaknak nagyon is terhelt széná villával gyarapítsuk és multkor megszembem a nagy finansialis méhe sokszoros válságokkal kész hiába való tételődésnek látszhat letemek megvitatása. Am ha a jövő ülésszak tartozásaival, éltikai kérdéseket szabad legkevésbé tők nemcsak a legnagyobb belső szjogi és cultural viszonyaiól merite parancsoló szavukat, de elintézéső kihatással van nemzetközi viszondöntő módon határozhat nemzeti épai hitele fölött.

És ha mindez nem volna is, képezi a jelen parlamentnek letbeli tartozását, melyre ünnepély melynek elvére nézve véleménykülön Egyhangulag mondotta ki a mag kötelező polgári házasság elvét, s o nagy határozatnak visszhangja. A uj egyértelműséggel pecsételte meg kormány a parlamenti majoritással eskü alapján odázták el a kérdé a most következő ülésszak alatt ban fog a ház elé jutni. — Ha eddig is komikus csodálkozást keltött, hogy annyi iszonyu vajuda kérdés, melynek természetéről mi sansabb véleményegységet siettünk uj elhalasztás, egy újabb kijátszás itélet, mint az, hogy a hazugságn valódi nevei: Bittó-miniszter és ő parlamenti majori

Az előzmények után van ok fölőljának szembeszókó hallgatásáb